

# Αλφα

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

ΣΑΒΒΑΤΟ 24 ΜΑΙΟΥ 1997 • ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ • ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΠΑΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 45 • ΕΤΟΣ 3ο • ΦΥΛΟ 95ο • ΔΡΑΧΜΕΣ 200



Κ Υ Π Ρ Ο Σ ' 9 7

## Η **ειρήνη** τους : **εξίσου βρώμικη** με τον **πόλεμό** τους

ταλογίζουν στις μεγάλες δυνάμεις - και κυρίως τις ΗΠΑ - την ευθύνη για όλα τα δεινά του νησιού. Γιατί "Ξεχνούν" το ρόλο που έπαιξαν οι ντόπιοι φύλαρχοι και το εθνικιστικό μίσος που αυτοί εντέχνως έσπειραν.

• οι αντιεθνικιστές. Που καταλογίζουν στους ντόπιους φυλάρχους όλη την ευθύνη για τα δεινά του νησιού. Γιατί "Ξεχνούν" το ρόλο που έπαιξαν οι μεγάλες δυνάμεις - και κυρίως οι ΗΠΑ - μέσα στα πλαίσια του διεθνούς οικονομικοπολιτικού ανταγωνισμού.

• αυτοί που υμνούν τους μοτοσικλετιστές. Γιατί "Ξεχνούν" ότι τα συνθήματα "έξω οι τούρκοι από την Κύπρο, η Κύπρος είναι ελληνική, όχι στην ομοσπονδία" σπέρνουν το μίσος και προαναγγέλλουν την εθνοκάθαρση.

• αυτοί που εξομοιώνουν τους μοτοσικλετιστές με τους γκρίζους λύκους. Γιατί "Ξεχνούν" ότι οι μοτοσικλετιστές δε βαρύνονται με δολοφονίες κι εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας.

• αυτοί που χαρακτηρίζουν την κυπριακή δημοκρατία ως ελεύθερα εδάφη. Γιατί "Ξεχνούν" ότι εκεί λαμβάνει χώρα μια διαφορετική κατοχή: αυτή των τραπεζιτών, των εφοπλιστών, των ξενοδόχων και των επενδυτών που μετέτρεψαν έναν υπέροχο τόπο σε έκτρωμα.

Από το ήσυχο γραφείο του εί-

να εύκολο να δίνει κανείς παραγγέλματα και να χαράζει κατευθυντήριες γραμμές. Όταν όμως σε έναν τόσο μικρό τόπο έχει συσσωρευτεί τόσο πολύς πόνος τα πράγματα δυσκολεύουν. Κι οι βεβαιότητες καταρρέουν κάτω από το βάρος της πραγματικότητας. Το μόνο σίγουρο ότι οι μανάδες που

επιμένουν να κρατάνε τις φωτογραφίες των παιδιών τους είκοσι και τρία χρόνια τώρα, οι γείτονες που χώρισαν και περιμένουν να ξανταμώσουν, οι νεκροί κι οι ανέσπιοι δεν χωράνε ούτε στις εθνικιστικές κραυγές ούτε στα διπλωματικά αλισβερίσια.

Γ.Α.

**Τ**α πρόσφατα γεγονότα που συνέβησαν στην Κύπρο με επίκεντρο τη συναυλία του Σάκη Ρουβά, έκαναν ολοφάνερο τον απίστευτο παραλογισμό που χαρακτηρίζει τη μεγαλόνησο και το αδιέξοδο που αυτός την έχει οδηγήσει. Γύρω από τη συναυλία που οργάνωσαν οι ΟΗΕδες στη γραμμή αντιπαράταξης ξετυλίχτηκε ένα τρισάθλιο κουβάρι διπλωματικών ελιγμών, τραμπουκισμών, ψευδών, εθνικιστικής υστερίας, κοσμοπολίτικης αφασίας, δημοσιογραφικής αγυρτείας και βέβαια απείρου κακογουστιάς. Με σκηνικό κι αναφορά πάντα τη γραμμή αντιπαράταξης που διχοτομεί το νησί μετά την εισβολή του Αττίλα το 1974. Δε θα ήταν εύκολο να προσεγγίσουμε τα τελευταία συμβάντα αν δε μιλήσουμε γενικότερα για το κυπριακό ζήτημα.

Στην Κύπρο οι πάντες ψεύδονται λέγοντας την αλήθεια. Γιατί η μισή αλήθεια ισούται με ολόκληρο ψέμμα. Πιο συγκεκριμένα ψεύδονται:

η λεγόμενη διεθνής κοινότητα - δηλαδή οι ΗΠΑ, η Μεγάλη Βρετανία κι η Ε.Ε. που παρουσιάζονται με το προσωπείο του ΟΗΕ - όταν ισχυρίζεται ότι επιδιώκει την ειρηνική επίλυση του κυπριακού και την επαναπροσέγγιση των δύο κοινοτήτων. Γιατί αυτό που στην ουσία προωθούν είναι ένας χυδαίος συμβα-

βιβασμός όπου οι άνθρωποι κι ο τόπος τους θα μετατραπούν σε αντικείμενα συνδιαλλαγής, με απώτερο στόχο την απρόσκοπτη διακίνηση του εμπορεύματος σε όλη την κυπριακή επικράτεια. Η εγκληματική υποκρισία της διεθνούς κοινότητας γίνεται ακόμα πιο φανερή αν αναλογιστεί κανείς το πώς έσπειραν οι Άγγλοι το μίσος ανάμεσα στις δύο κοινότητες - όπως άλλωστε έκαναν και στην Ινδία, την Ιρλανδία κ.α. - και το πώς κάλυψαν - αν όχι καθοδήγησαν - οι ΗΠΑ τον Αττίλα.

• οι τούρκοι εθνικιστές που καταλογίζουν στους έλληνες όλη την ευθύνη για τα δεινά του νησιού. Γιατί "Ξεχνούν" το θάνατο, τον πόνο, τους πρόσφυγες και τους αγνοούμενους της άλλης πλευράς που άφησε πίσω του ο Αττίλας. "Ξεχνούν" ότι τη γραμμή που χωρίζει στα δύο το νησί, την καθόρισαν τα στρατεύματα του Αττίλα.

• οι έλληνες εθνικιστές που καταλογίζουν στους τούρκους όλη την ευθύνη για τα δεινά του νησιού. Γιατί "Ξεχνούν" ότι το νησί ήταν de facto διχοτομημένο από τις αρχές της δεκαετίας του εξήντα κι ότι η τουρκική μειονότητα ήταν εγκλωβισμένη σε θύλακες-γκέτο. "Ξεχνούν" τις σφαγές στα τουρκοχώρια και τους αγνοούμενους της άλλης πλευράς.

• οι αντιιμπεριαλιστές που κα-

ΕΞΕΛΟΧΟΛΟΑΞΕΖΕΕ

★ **Αθήνα:** Μεγάλη συναυλία αλληλεγγύης στη Σχολή Καλών Τεχνών (Πειραιώς 256), σήμερα στις 19:30. Όλα τα έσοδα θα διατεθούν για την διοργάνωση της Διηπειρωτικής (εισιτήρια των συντρόφων από χώρες του τρίτου κόσμου και τις πρώην ανατολικής Ευρώπης, κ.λπ.) καθώς και για την ενίσχυση του αγώνα των Ζαπατίστας (θα αποσταλούν απευθείας στον EZLN).

★ **Θεσσαλονίκη:** Βιντεοπροβολή της ταινίας "Συνήθεις ύποπτοι" σήμερα στις 21:00, θα ακολουθήσει πάρτυ. Συζήτηση για την προετοιμασία της Διηπειρωτικής, αύριο στις 19:00. Θα ακολουθήσει βιντεοπροβολή της ταινίας "The mission", στις 21:00. Και τις δύο ημέρες οι εκδηλώσεις θα γίνουν στην αυλή της Βίλλας Βαρβάρα (Κρίσπου 7).

ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΣΤΟΥΣ ΖΑΠΑΤΙΣΤΕΣ

Χρειάζονται ακόμα πολλά  
**ΥΑ ΒΑΣΤΑ**

Σάββατο  
**24/5**  
7.30 μ.μ.

ΓΙΑ ΝΑ ΑΚΟΥΣΤΕΙ ΠΑΝΤΟΥ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΑΣΙΟΥΡΒΕΠΙΑΣ, ΤΗΣ ΒΑΠΙΔΑΣ, ΤΗΣ ΕΒΕΓΕΡΕΝΣ...

δρχ. Skeleton Leaf  
Σύμβολο των Βουδιστικών Αγώνων  
Ζητωβούλα  
Εκτός Ελέγχου  
Make Believe  
Terminal Curve  
Dirty Thoughts  
Deus X Machina  
Nonmandol

Σχολή Καλών Τεχνών • Πειραιώς 256





## ΣΧΟΛΙΑ

**ΕΝΑΣ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΘΑΥΜΑΣΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ**

★ Μερικές εκατοντάδες δις υποσχέθηκε ο λαλιώτης στη Θεσσαλονίκη. Μετρό, Εγνατία οδός, βιολογικός καθαρισμός, φυσικό αέριο. Δεν πρόλαβε να φύγει και η νομαρχία ανέλαβε να υλοποιήσει τα όραματά του φερέλπι υπουργού...

### ΔΗΛΑΔΗ...

★ ...να ισοπεδώσει παραγκούπολη τσιγγάνων στο Φοίνικα της Θεσσαλονίκης. Ενώ είναι θέμα ημερών η επίθεση ΜΑΤ και εκσκαφών στη τσιγγάνικη παραγκούπολη του Ευόσμου. Υπουργέ μου, ο τελευταίος "εκσυγχρονισμός" θά 'ναι για σένα.

### ΠΡΟΣΟΧΗ: ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΑΝΑΜΕΣΑ ΜΑΣ

★ Σε διαθεσιμότητα τέθηκε ο "εξορκιστής" σχολικός σύμβουλος Λάρισας Αχιλλέας Πιτσίκας, επειδή αφορίσε με εγκυκλίό του τον Καζαντζάκη. Αντίθετα, με τις ευλογίες όλων, ο δήμαρχος Ελευθερίου-Κορδελιού και ο διευθυντής του 2ου δημοτικού σχολείου έβαλαν παιδάκια να παρελαύνουν με χάρτινες ασπίδες, δόρατα και χιτώνες. Η "τελετή αναβίωσης των ολυμπιακών αγώνων" θύμιζε έντονα τις αρχαιοπρεπείς τελετές της χούντας. Ε, το κλίμα των ημερών και ο γάιδαρος δήμαρχος...

### ΕΙΝΑΙ ΑΝΤΙ-ΜΟΥ-ΜΟΥ-Ε...

★ "Τα μέσα ενημέρωσης στην Ελλάδα είναι συνήθως επιθετικά, φτηνού εντυπωσιασμού και συχνά ανεύθυνα σε ό,τι αφορά το περιεχόμενο (...) οι περισσότεροι εκδότες στα μέσα ενημέρωσης είναι επιχειρηματίες με εκτεταμένα εμπορικά συμφέροντα σε άλλους τομείς της οικονομίας (...) χρησιμοποιούν τις εφημερίδες τους, τα περιοδικά τους και τα ραδιοτηλεοπτικά τους μέσα για να προωθήσουν τα εμπορικά τους συμφέροντα καθώς και για να ασκήσουν πολιτική επιρροή." Από την έκθεση του State Department για τα ΜΜΕ στην Ελλάδα...

### ΕΓΚΟ ΝΤΟΣΕΙ ΚΙΤΡΙΝΟ ΜΕΤΑΛΛΟ, ΠΑΡΕΙ ΚΑΤΡΕΠΤΑΚΙΑ...

★ Μνημείο χαζοχαρούμενης δημοσιογραφίας το άρθρο του προηγούμενου "Εψιλον" για τις εκλογές των αφρικανών στην Ελλάδα. Ο αρθρογράφος παρουσίασε τους αφρικανούς μετανάστες στην Ελλάδα σαν κάφρους, μ' ένα μοναδικό τρόπο που ούτε και τα πιο φασιστικά έντυπα δεν θα μπορούσαν να πετύχουν. Είναι εύκολο να κερδίζεις το ψωμί σου γελοιοποιώντας τα προβλήματα των αποκλεισμένων...

# ‘Αντε και καλή τύχη ...μάγκισσες’

Συντρόφισσες, καλώς ήρθατε.

Σίγουρα το να έρχεσαι σε επαφή για πρώτη φορά μ' ένα πολιτικό χώρο δημιουργεί άγχος και φοβίζει. Πώς θα ενσωματωθώ, τί να πω, πώς να το πω, ποιοί οι κώδικες συμπεριφοράς, επικοινωνίας κλπ. Δικαιολογημένο και απόλυτα φυσικό το άγχος και η αναστολή. Πρέπει να παραδεχτούμε πως αυτό που ονομάζουμε "χώρος" εμπεριέχει κάποιες ιδιομορφίες που αφορούν το καθεστώς λειτουργίας του. Ιδιομορφίες που δεν είναι ιδιαίτερα έκδηλες, γι' αυτό και είναι δύσκολο να εντοπιστούν και να αντιμετωπιστούν. Επειδή θέλουμε να σας κάνουμε να αισθανθείτε άνετα, ψάξαμε και εντοπίσαμε κάποιες απ' αυτές που σας αφορούν και περήφανα σας παραθέτουμε το **δεκάλογο πλήρους ένταξης και αφομοίωσης γυναικών στο χώρο**:

1) Μην τρομοκρατηθείτε αν μπαίνοντας σε μια συνέλευση ή κάτι παρεμφερές τέλος πάντων, νοιώσετε ότι μπήκατε σε στρατόν, είτε από άποψη αριθμού των συντρόφων, είτε από άποψη συμπεριφοράς. Αν πιάσετε τον εαυτό σας να σκέφτεται πως υπάρχουν κυρίαρχα αρσενικά που δρουν ως λοχίες, αποτάξτε το φάντασμα του φεμινισμού που σας κατέλαβε και γρήγορα.

2) Αν σας αντιμετωπίσουν ως άτομο με μόνη πρόθεση την δημιουργία σχέσεων που υπερβαίνουν τις φιλικές με κάποιο άλλο άτομο/άτομα, υπομονή. Με την πάροδο του χρόνου -δεδομένου ότι θα εξακολουθείτε να σχολείτε με τα του χώρου- το φαινόμενο δεν εμφανίζεται με την ίδια ένταση και συχνότητα.

3) Αν έχετε ήδη μια σχέση που υπερβαίνει την φιλική με κάποιο άτομο, μην θορυβείτε αν όταν αναφέρουν το όνομά σας, σάς ετεροπροσδιορίζουν με βάση το άτομο αυτό, ούτε να εκδηλώσετε την δυσανεξία σας αν ανακαλύψετε πως η πολιτική σας ταυτότητα έχει μεταλλαχθεί μυστηριωδώς σε αυτή του ατόμου με το οποίο σχετίζεστε και μάλιστα εν αγνοία σας. Εάν όμως βρίσκεστε στα πρόθυρα μιας υπαρξιακής κρίσης και αποφασίσετε να ορθώσετε το αναστήμά σας, καλό θα ήταν να μην αναφέρεστε στην έννοια του σεξισμού. Έχει μάλλον ευμετάβλητη σημασία: υπάρχει στην υπόλοιπη κοινωνία και τον αντιμαχόμενους, αλλά στο χώρο είναι άγνωστο φαινόμενο.

4) Μην μιλάτε ποτέ σε μαζικές διαδικασίες, αλλά ούτε και σε πιο κλειστές. Καλύτερα να παραμένετε σιωπηλές, ειδικά αν αισθάνεστε την ανάγκη να διαφωνήσετε με κάποιο σύ-

ντροφο. Αλλιώς, υπάρχει κίνδυνος να εισπράξετε κανένα "τι ξέρεις κι εσύ μωρή" ή "η πολιτική θέλει αρχίδια" ή κάτι αναλόγου περιεχομένου και αντίληψης. Οι ασκήσεις γιόγκα βοηθούν στο να κατακρατείτε τη φοβερή επιθυμία σας να διαφωνείτε όπου δεν πρέπει και με όποιον δεν πρέπει. Όσον αφορά τη σύνδεση πολιτικής και του σχεδόν αντικειμένου φετιχισμού (αρχίδια και τα συναφή), μην πτοείστε κορίτσια, η επιστήμη δεν είπε την τελευταία λέξη επί του θέματος.

5) Αν, παρόλα αυτά, εσείς επιμένετε να πείτε την άποψή σας, τότε μην απογοητεύεστε αν η τοποθέτησή σας τύχει της αδιαφορίας ή της απαξίωσης των υπολοίπων παρευρισκομένων. Δεν φταίει πάντ' η άποψη, φταίει και ο φορέας και δη ο θηλυκός εκφραστής της.

6) Αν κατά τη διάρκεια μιας, σπάνιας ομολογουμένως, περίπτωσης όπου ανακύπτει θέμα αντιμετώπισης σεξιστικών συμπεριφορών σας έρθει η απίθανη ιδέα ότι η παρουσία σας αποτελεί άλλοθι αντισεξισμού, ξεχάστε την γρήγορα.

7) Αν τύχει και αποκτήσετε γνώση της προσωπικής ζωής κάποιου συντρόφου, και θεωρήσετε πως αποτελεί τυπικό δείγμα σεξιστικού γουρουνιού, παραβλέψτε το και επικεντρωθείτε στην εμπεριστατωμένη θέση που εκφράζει στην πολιτική του ζωή περί ισοτιμίας των δύο φύλων και τα άλλα μπλα-μπλα. Αποδεχτείτε επιτέλους την ιδέα ότι το προσωπικό δεν είναι πολιτικό και τούμπαλιν.

8) Αν δυστυχώς επιμένετε να θέλετε να μοιραστείτε με άλλες συντρόφισσες και συντρόφους τη δυσφορία σας για τον υποβόσκοντα σεξισμό, επειδή ξύπνησε μέσα σας πάλι αυτή η ενοχλητική γυναικεία συνείδηση, κάντε το. Δεν πρέπει όμως να τρέφετε φρούδες ελπίδες για το αποτέλεσμα. Ίσως γνωρίσετε μια διαστρεβλωμένη κατάσταση "συνδρόμου σταχτοπούτας" στις συντρόφισσες και σχεδόν σίγουρα ένα ιδιότυπο στρουθοκαμηλισμό από τους συντρόφους. Ίσως πάλι και να σταθείτε τυχερές. Ποτέ δεν ξέρεις.

9) Αν καταφέρετε και παρατείνετε τη διαμονή σας στο χώρο παρ' όλες τις αντιξοότητες που θα συναντήσετε άνω της 3ετίας (τουλάχιστον εκτός ειδικών περιπτώσεων), θα γνωρίσετε την πλήρη(;) και αδιαμφισβήτητη(;) αποδοχή σας σε ένα ανδροκρατούμενο χώρο. Ο λόγος θά 'ναι σεβαστός και δεδομένος της εμπειρίας σας θα λειτουργείτε κατά τα πρόπονα. Έτσι θα διασφαλιστεί για ακόμη μια φορά η εύρυθμη λειτουργία του χώρου.

10) Αν, για κάποιο λόγο που εμείς αδυνατούμε να κατανοήσουμε, εξακολουθούν οι κρίσεις της γυναικείας συνείδησης μετά την έλευση της 3ετίας, χωρίς ωστόσο να είστε διατεθειμένες να εγκαταλείψετε την αρένα, τότε δοκιμάστε την ψυχανάλυση. Ίσως αισθανέστε πλέον τόσο έντονα τα συμπτώματα της διχασμένης σας

προσωπικότητας. Μην στεναχωριέστε όμως, θα έχετε κερδίσει την ένταξή σας στο χώρο!

**Βασικά στοιχεία της όλης προσπάθειας ένταξης είναι η επιμονή, τα**



**γερά νεύρα και η αποδοχή των παρακάτω θέσεων:**

- i) Το πολιτικό δεν έχει σχέση με το προσωπικό
- ii) Ο φεμινισμός πέθανε
- iii) Δεν υπάρχουν δικαιώματα γυναι-

## Αυτοοργανώνοντας τις ανάγκες μας...

Ενάντια στην εμπορευματοποίηση των αναγκών μας, στην κατάληψη Βαρβάρα λειτουργούν σε μόνιμη βάση χώροι που καλύπτουν ανάγκες και επιθυμίες μας.

Οι χώροι αυτοί λειτουργούν από κόσμο μέσα και έξω από την κατάληψη και είναι ανοιχτοί σε όποιον/α θέλει να ασχοληθεί με ό,τι τον ενδιαφέρει. Αυτή την στιγμή λειτουργούν σε μόνιμη βάση οι εξής χώροι:

### α) ΔΑΝΕΙΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Λειτουργεί με βάση την εμπιστοσύνη και την εθελοντική συνεισφορά βιβλίων. Αυτή την στιγμή φιλοξενούνται στη συλλογή της πάνω από 150 τίτλοι βιβλίων και είναι στη διάθεση όποιων θέλουν τα δανειστούν.

### β) ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ

Στους χώρους της κατάληψης έχει διαμορφωθεί, με την βοήθεια συντρόφων και φίλων-συμπαραστατών της κατάληψης, ένα πλήρως εξοπλισμένο γυμναστήριο με βάρη και όργανα γυμναστικής. Σκοπός μας είναι η χρήση και ο χαρακτήρας του γυμναστηρίου να είναι υπόθεση όσων συμμετέχουν σε αυτό.

### γ) ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ ΜΗΧΑΝΩΝ

Άλλη μια λειτουργία που ξεκίνησε κυρίως από κόσμο εκτός της συλλογικότητας που κατοικεί στην κατάληψη Βαρβάρα. Στον κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο του συνεργείου βρίσκονται σε κοινή χρήση εργαλεία για επισκευές μηχανών. Στο συνεργείο μπορεί όποιος/α θέλει να φέρει το μηχανάκι του για επισκευή, μόνος ή με την βοήθεια του κόσμου που σπρίζει το συνεργείο.

### δ) ΒΙΒΛΙΟΔΙΣΚΟΠΩΛΕΙΟ

Με σκοπό τη στήριξη της, ενάντια στη βιομηχανία του κέρδους, αυτοοργανωμένης έκφρασης, δημιουργίας και επικοινωνίας, πωλούνται σε τιμές κόστους βιβλία, εφημερίδες, κασσέτες και δίσκοι. Το βιβλιοπωλείο λειτουργεί για μια αντεμπορευματική και αυτάρκη κοινωνία. Για τον πολιτισμό, την γνώση και την αναζήτηση της συνείδησης ενάντια στην εξουσία.

### ε) ΘΕΡΙΝΟΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Σε συνεργασία με το Αυτοδιαχειριζόμενο Κοινωνικό Κέντρο (Πατριάρχου Ιωακείμ 13) αγοράσαμε μηχανήματα βιντεοπροβολών. Έτσι, αυτό το καλοκαίρι θα επαναλειτουργήσει, και σε τακτά χρονικά διαστήματα θα μας κρατάει συντροφιά, ο θερινός κινηματογράφος στην αυλή της κατάληψης.

**Όλες οι παραπάνω εκδηλώσεις και λειτουργίες είναι ανοιχτές στον κόσμο και περιμένουν τη δική σας συμμετοχή.**

(Από την εφημερίδα τοίχου της κατάληψης Βαρβάρα με τίτλο "Καταλαμβάνεται", τεύχος 3, Μάης 1997)

## Εκδηλώσεις...

★ Την Τετάρτη 28 Μάη, στις 9.00 μμ, στο Αυτοδιαχειριζόμενο Κοινωνικό Κέντρο "Ναυτίλος" (Πατριάρχου Ιωακείμ 13, Θεσ/νίκη), θα πραγματοποιηθεί εκδήλωση αλληλεγγύης στο **Ράδιο Κιβωτός** και στο **Ράδιο Ουτοπία**, εν όψει της έναρξης της διαδικασίας χορήγησης αδειών εκπομπής στους ραδιοφωνικούς σταθμούς στη Θεσσαλονίκη. Θα υπάρξει ενημέρωση για τα νέα δεδομένα, έκθεση υλικού και θα πραγματοποιηθεί βιντεοπροβολή της ταινίας **"Η πόλη των χαμένων παιδιών"**.



## ΜΙΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

## Οργάνωση και Εργασία

"Ο πόλεμος μεταξύ των επιχειρηματικών κολοσσών και ο διεθνής ανταγωνισμός θα οδηγήσει σε εξαθλίωση εκατομμύρια ανθρώπους σ' ολόκληρο τον πλανήτη.

Η ψαλίδα ανάμεσα σε πλούσιους και φτωχούς θα ανοίξει, οι εντάσεις θα πάρουν εκρηκτικές διαστάσεις, η φύση θα καταστραφεί, η εκμετάλλευση των φτωχών θα γίνει αγριότερη και το κόστος εργασίας θα αξίζει όσο τα σκουπίδια."

"Σε λίγα χρόνια το βιοτικό επίπεδο στις βιομηχανικές χώρες θα πέσει, οι άνεργοι θα κατακυλήσουν στην εξαθλίωση, η εργασία θα χάσει την αξία της. Θα έχουμε ένα τεράστιο λούμπεν προλεταριάτο."

Όταν αυτά διακηρύσσονται απερίφραστα και κατηγορηματικά από τις πιο επίσημες και αρμόδιες πηγές του καπιταλιστικού κόσμου (Πανεπιστήμια, Ινστιτούτα, Οικονομολόγους, Χρηματιστήρια, Κυβερνήσεις κλπ) τι θα μπορούσαμε να προσθέσουμε ή να αντιτείνουμε εμείς και τι θα μπορούσε ο σημερινός εντολοδόχος των ξένων και ντόπιων οικονομικών κέντρων να ψελλίσει για να δικαιολογήσει τη σπουδή του να συμμορφωθεί προς τις εντολές εκείνων που τον προώθησαν και τον ανέδειξαν.

Σήμερα είναι η κυβέρνηση Σημίτη, χθες η Νέα Δημοκρατία, προχθές η Οικουμενική όλων των καθεστωτικών κομμάτων και αποκομμάτων, αύριο κάποια άλλη κυβέρνηση. Δεν έχει ιδιαίτερη σημασία ποιά. Η εκπροσώπηση δεν αποτέλεσε ποτέ ιδιαίτερο πρόβλημα για τα κέντρα εξουσίας.

Πάντα έβρισκαν και βρίσκουν δουλικούς εκπροσώπους και το σημερινό φάσμα εκπροσώπησης στην Ευρώπη έχει να παρουσιάσει υπηρετές όλων των αποχρώσεων, από φασίστες και ακροδεξιούς μέχρι χτεσινούς κομμουνιστές και ερυθροταξιαρχίτες.

Εντολοδόχος αυτών των κέντρων η σημερινή κυβέρνηση μεθοδεύει την εκτέλεση των εντολών που έχει λάβει.

Η μεθοδευση βαφτίστηκε "κοινωνικός διάλογος".

Ο στόχος προκαθορισμένος: απόλυτη εξουσία του κεφαλαίου, απαξίωση της εργασίας, εξαθλίωση των εργαζομένων και συντριβή κάθε αντίστασης και κοινωνικής αμφισβήτησης.

Το έδαφος έχει συστηματικά προετοιμασθεί.

Οι ζοφερές αναλύσεις για το μέλλον των εργαζομένων, την ανεργία, την απαξίωση της εργασίας έχουν προβληθεί από τους ι-

διους με σκοπό να δημιουργήσουν το κατάλληλο κλίμα αβεβαιότητας, ανασφάλειας και εγκατάλειψης.

Οι χειραγωγικοί μηχανισμοί (κόμματα, συνδικάτα, ΜΜΕ, κλπ) δουλεύουν συνειδητά και επίμονα πάνω σ' αυτό. Οι οποίες μεταξύ τους διαφορές εντάσσονται απλά στην προσπάθεια τους να πείσουν τα κέντρα εξουσίας ότι οι δικές τους προτάσεις και μεθοδεύσεις είναι πιο αποτελεσματικές για τον έλεγχο της κατάστασης και την καθυστότηση των εργαζομένων για μια χωρίς αντίσταση ένταξη - υποταγή στο σχεδιασμό.

Δεν είναι τυχαίο ότι Εργατικό, Σοσιαλιστές και Κομμουνιστές αναδεικνύονται σ' ολόκληρη την Ευρώπη ως οι πιο αξιόπιστοι και γι' αυτό προτιμώμενοι και προωθούμενοι υπηρέτες του διεθνούς κεφαλαίου.

**Μπροστά σ' αυτές τις εξελίξεις είναι φανερό ότι ούτε η αναζήτηση ατομικών διεξόδων, ούτε η προσφυγή σε μεσοβέζικες διευθετήσεις και μπαλώματα αποτελούν λύσεις.**

Η σημερινή ατομική διέξοδος του πολυπράγμονα "απασχολήσιμου" θα αποδειχτεί αδιέξοδος στενωπός αύριο και το σημερινό μπάλωμα θα αποκαλύψει αύριο την ακόμα μεγαλύτερη γύμνια μας.

**Μόνη διέξοδος σ' αυτή την κατάσταση προβάλλει η ριζική ανατροπή.**

Μια ανατροπή για την οποία οι συνθήκες είναι πάντοτε ώριμες όσο κι αν οι κασάνδρες των χειραγωγικών μηχανισμών κάνουν ότι μπορούν για να αποκρύψουν και αποτρέψουν αυτή την πραγματικότητα ενσπείροντας την απαισιοδοξία και καλλιεργώντας τον απομονωτισμό.

Μιλώντας για ριζική ανατροπή δεν παραγνωρίζουμε βέβαια τη σημασία και αναγκαιότητα του αγώνα για τα μικρότερα ή μεγαλύτερα προβλήματα της καθημερινότητας.

Αντίθετα. Είναι μέσα από αυτούς τους μικρούς ή μεγάλους καθημερινούς αγώνες που θα ανοίξουν οι λεωφόροι της ανατροπής.

**Είναι οι καθημερινοί αγώνες που απεγκλωβισμένοι από τα γρανάζια της θεσμικής δράσης και τα δόκανα των χειραγωγικών μηχανισμών, γίνονται στοιχεία μιας γενικευμένης πάλης για την εξάλειψη της κυριαρχίας και εκμετάλλευσης σ' όλες τους τις εκφράσεις.**

Κεντρικό επομένως σ' αυτή την καθημερινή πάλη μας η ρήξη με τους χειραγωγικούς μηχανισμούς και η ένταξη των αγώνων μας στην προοπτική της ριζικής ανατροπής.

**Πρώτο βήμα σ' αυτή την κατεύ-**

θυνση η αυτοοργάνωση των αγώνων.

Αυτοοργάνωση που ξεκινά από τη ρήξη με τους χειραγωγικούς μηχανισμούς και την οργάνωση των αγώνων μας με βάση σχήματα, στόχους και προοπτικές που εμείς οι ίδιοι αποφασίζουμε.

Αυτοοργάνωση που σημαίνει ισότιμη συμμετοχή, αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες, μη ιεραρχικές δομές, ανακλητότητα και περιοδικότητα στα καθήκοντα που ανατίθενται. Αυτοοργάνωση που σημαίνει απελευθέρωση όλων των ζωντανών και δημιουργικών μας δυνάμεων.

**Δεύτερο βήμα** πρέπει ν' αποτελέσει η σχεδίαση και οργάνωση των καθημερινών αγώνων με μια προοπτική συνολικής ανατροπής.

Αγώνες γενικευμένης αμφισβήτησης, αδιάλλακτοι και αδιαμεσολάβητοι με βασικά χαρακτηριστικά την επιθετικότητα και τη διαρκή ρήξη.

**Τα θέλουμε όλα και τα θέλουμε τώρα, πεπεισμένοι ότι δεν μπορούμε να έχουμε τίποτα αν προηγουμένως δεν τα κατακτήσουμε όλα.**

Αγώνες με στόχο τη συνολική ανατροπή αυτής της καταπιεστικής και εξουσιαστικής κοινωνίας, **αγώνες πάντα πλειοψηφικοί από πλευράς κοινωνικού δικαίου ακόμα κι αν διεξάγονται από μικρές συλλογικότητες ή μεμονωμένα άτομα.**

**Τρίτο βήμα** πρέπει ν' αποτελέσει η αποκατάσταση οριζόντιας ε-



αυτοκαθο-

π α -

φής με τις αντίστοιχες συλλογικότητες, με στόχο την ανταλλαγή πληροφορήσεων και εμπειριών, το συντονισμό της δράσης και την αλληλεγγύη.

Μέσα από μια τέτοια διάσυνδεση θα προωθηθεί η συγκρότηση ενός πλατιού **Μετώπου Κοινωνικής Ανατροπής** ως μαζικής έκφρασης αγωνιζόμενων ανθρώπων με στόχους συνολικά απελευθερωτικούς.

Σύντροφοι - Συναγωνιστές πατώντας στις στέρεες βάσεις της αυτονομίας των αγώνων, του

ρισμού, της συντροφικότητας, της αλληλεγγύης, σε ρήξη με τους χειραγωγικούς μηχανισμούς και τα κατεστημένα, ας προχωρήσουμε στην αυτοοργάνωση των καθημερινών μας αγώνων εντάσσοντας τους στην προοπτική της συνολικής απελευθερωτικής ανατροπής.

**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΥΤΟΟΡΓΑΝΩΣΗ**  
(κείμενο από προκήρυξη που μοιράζεται τις τελευταίες μέρες)

## Μια αναγκαία απάντηση - Διευκρίνιση

Σύντροφοι από την καρδιά της Θεσσαλικής γης, διάβασα με προσοχή τα ερωτήματα που σας προέκυψαν για το πολύ σοβαρό ζήτημα που τίθεται στο κείμενο "Συνέχιση της προφυλάκισης" στο φύλλο 92, έχουμε λοιπόν.

1. Οι ανακινώσεις του καλοκαιριού έπαιξαν τον ρόλο τους και μάλιστα καταστροφικό. Παρόλη την σύγχυση που εμπεριείχαν έδιναν ωστόσο μια σαφή διάσταση της εμπλοκής του Π. Δριμυλή στο συμβάν.

Αυτό "αγνοήθηκε" από τους δικαστές, σύντροφοι, η εν αγνοία εμπλοκή του Π. Δριμυλή. Σαφώς ρουφήχτηκαν από μπάτσους και δικαστές και σαφώς δεν θα μπορούσαν να παίξουν κανένα ρόλο.

Το όλο θέμα "παίχτηκε" από τους δημοσιογράφους όχι για να δυσφημίσει τους Αναρχικούς στα μάτια της κοινωνίας ή τουλάχιστον όχι κυρίως για αυτό.

Το όλο θέμα πούλαγε... Ένας άλλος λόγος ήταν να αποσπαστούν απαντήσεις σε διάφορα ερωτήματα μπάτσων και δημοσιογράφων που το όλο ζήτημα δημιουργούσε, και εν μέρει αποσιώστηκαν...

2. Όχι ενοχές σύντροφοι. Ευθύνες. Εγκληματικές ευθύνες προσπαθούν να καλύψουν αναζητώντας άλλοθι στον Π. Δριμυλή.

3. Όχι και εγκληματική άγνοια, σύντροφοι!! Τι θα έπρεπε δηλαδή αυτά και αυτά είναι, σας τα παραδίνουμε στις κρίσεις σας. Εκφραστικό σχήμα είναι, σύντροφοι, που προσπαθεί να σκιαγραφήσει μια κατάσταση... Εξάλλου είναι γνωστό πως η καταστολή πετυχαίνει τον στόχο της όταν υιοθετούμε τα διλήμματα που θέτει...

Δυστυχώς μερικά "διαμαρτυρημένα γραμμάτια" εξοφλούνται στις φυλακές, ή ακόμα χειρότερα με ηθικές και πολιτικές εξοντώσεις.

Και κάτι άλλο.

Η συνέχιση της προφυλάκισης του Π. Δριμυλή πέρα από άλλες σκοπιμότητες, θέτει και μια σειρά από εκβιασμούς στους Αναρχικούς αναμένοντας εξελίξεις ... που θα λειτουργήσουν ούτως ή άλλως υπέρ των μηχανισμών. Πιστεύω να αποδείξουμε σύντροφοι όλοι μας πως δεν είμαστε τόσο ευάλωτοι όσο νομίζουν.

Κ.Φ.

Από τα απροσπέλαστα μονοπάτια της μητρόπολης

## Για όσους θυμούνται...

Εκδικάστηκε τη Δευτέρα 19 Μάη, στο Εφετείο της Αθήνας, η έφεση του Θοδωρή Τριανταφύλλη που κατηγορήθηκε για κλοπή αντικειμένων αξίας 120 εκατομμυρίων από το Πολυτεχνείο το 1990 κατά τη διάρκεια πολυήμερης κατάληψης με αφορμή την αθώωση του αστυνομικού Μελίστα για τον φόνο του 15χρονου Μιχάλη Κατεζά, το Νοέμβριο του '85.

Μετά από πολύμηνη παραμονή στις φυλακές, ο Τριανταφύλλης αθωώθηκε με τη σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα, αφού κανείς από τους μάρτυρες δεν τον αναγνώρισε, ενώ ακόμα και οι δύο που τον είχαν αναγνωρίσει δύο χρόνια μετά μέσω επίδειξης φωτογραφιών, ανακάλεσαν με επιμονή την αναγνώριση αυτή.

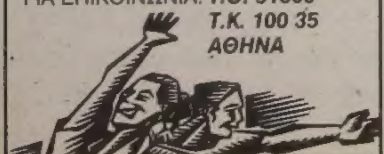
Ποιος από όλους εκείνους που συμμετείχαν, με μαζικό και ενθουσιώδη τρόπο στην κατάληψη του Πολυτεχνείου του '90 θα φανταζόταν πως η τελική πράξη, 7 χρόνια μετά, θα παιζόταν από τον Τριανταφύλλη δύο συμπαραστάτες, δύο συγγενείς και μια δυναμική δικηγόρο σε μια αίθουσα δικαστηρίου;

Αλφα

ΕΤΟΣ 3ο ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 94

ΕΚΔΟΤΗΣ: "ΑΛΦΑ" Α.Μ.Κ.  
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ  
ΕΚΔΟΣΗΣ: ΣΠΥΡΟΣ  
ΔΑΠΕΡΓΟΛΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 45  
Τα γραφεία είναι ανοιχτά κάθε Πέμπτη  
7.00-10.00μμ.  
ΤΗΛ. - FAX: (01) 64.58.112  
E-mail: [alfanarc@compulink.gr](mailto:alfanarc@compulink.gr)  
ΓΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ: Τ.Θ. 31809  
Τ.Κ. 100 35  
ΑΘΗΝΑ





# ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΙΧΟΥ

Απο το Αυτοδιαχειριζόμενο Στέκι Χανίων. Μαΐς '97

**Μύθος πρώτος:** το ελληνικό στρατιωτικό σώμα κατοχής στην Αλβανία αποτελείται από εθελοντές.

Είναι γνωστό το επεισόδιο με τον υπαξιωματικό που εξαγριώθηκε εναντίον των δημοσιογράφων και δήλωσε ότι ούτε ρωτήθηκε αν ήθελε να πάει, ούτε θέλει, ούτε έχει υπογράψει κανένα χαρτί. Σχετικά μ' αυτό το γεγονός το Γενικό Επιτελείο Στρατού διευκρίνισε την Πέμπτη 17 Απριλίου ότι οι μόνοι εθελοντές είναι οι πενταετούς θητείας. Οι αξιωματικοί διατάχθηκαν και υπάκουσαν. Η πλειοψηφία δηλαδή. Γνωστή και η δήλωση κάποιου πατέρα, ενός αξιωματικού που είπε ότι έστειλε το παιδί του να προστατέψει την πατρίδα του και όχι να εξυπηρετεί συμφέροντα νατοϊκά, έξω απ' την πατρίδα του. Μετά απ' αυτά έχουμε να προσθέσουμε μόνο αυτό:

ΚΑΝΕΝΑΣ ΦΑΝΤΑΡΟΣ  
ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ!  
ΚΑΝΕΝΑΣ ΦΑΝΤΑΡΟΣ  
ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ!

**Μύθος δεύτερος:** ο στρατός των Ευρωπαίων και πρώτα των Ιταλών και Ελλήνων, που εκμεταλλεύονται ληστρικά την περιοχή, βοηθάει στη διανομή της ανθρωπιστικής βοήθειας.

Δύο χιλιάδες οικογένειες στο Τεπελένι και στη Μαμαλία παρέλαβαν από 16 κιλά τρόφιμα η κάθε μία.

Η διανομή της ανθρωπιστικής βοήθειας πραγματοποιήθηκε χωρίς τη βοήθεια του στρατού των Ευρωπαίων μπουρζουάδων. Άρα λοιπόν ο στρατός δεν βρίσκεται στην Αλβανία για να βοηθήσει στη διανομή της ανθρωπιστικής βοήθειας, είναι φανερό ότι δεν χρειάζεται γι' αυτή τη δουλειά.

Γιατί λοιπόν οι Ευρωπαίοι στέλνουν στρατό στην Αλβανία;

Ο Γιολέκα Μαλάι της επαναστατικής επιτροπής λέει σε συνέντευξη: "Αυτοί ήρθαν για άλλο πράγμα και όχι για να μοιράσουν την οικονομική βοήθεια. Δεν έχουμε καταλάβει αν παίζουν το παιχνίδι του Φίνο ή του Μπερίσα".

Είναι πάντως σίγουρο ότι ο ευ-

★ Η οικονομική ανέχεια, η δύσκολη ζωή, τα 50 χρόνια καταπίεσης και καταστολής, η κατάρρευση των παρατραπεζών, η αύξηση των τιμών, η εξαπάτηση από το κράτος στην Αλβανία...

Ο αλβανικός λαός δεν άντεξε άλλο τα κυβερνητικά παιχνίδια πάνω στις πλάτες του. Εμείς οι Αλβανοί δεν πιστεύουμε ότι η εξέγερση στην Αλβανία αφορά μόνο τον αλβανικό λαό. Τις αιτίες της εξέγερσης στην Αλβανία λίγο πολύ τις έχουμε δει και εδώ στην Ελλάδα, αλλά και παντού στον κόσμο. Κανείς και ποτέ δεν μπορεί να είναι αλληλέγγυος με τους εξεγερμένους στην Αλβανία, από τη στιγμή που και οι ίδιοι είναι καταπιεσμένοι αλλά δεν κάνουν τίποτα ενάντια σ' αυτό. Η πληροφόρηση εδώ στην Ελλάδα είναι πολύ λανθασμένη. Οι δημοσιογράφοι πάντα λένε την άποψη τους ή την άποψη εκείνων που τους συμφέρει να κρατήσουν τον κόσμο με κλειστά μάτια. Το μήνυμα των εξεγερμένων δεν έχει φτάσει εδώ, έτσι όπως έχει σταλθεί. Τα μηνύματα αυτά έχουν διαμορφωθεί.

Η εξέγερση στην Αλβανία υποτίθεται ότι προκαλεί το χάος. Κι όμως εμείς οι Αλβανοί ξέρουμε καλά πολλά πράγματα σε σχέση με την εξέγερση στην Αλβανία. Οι εξεγερμένοι δεν θέλουν μόνο τα χρήματά τους πίσω, δεν πήραν τα όπλα μόνο γι' αυτό. Θέλουν να πάρουν τη ζωή τους στα χέρια τους, όπως μέχρι στιγμής έχουν κάνει. Δεν πολεμάνε για τις πολιτικές τους απόψεις, αλλά πολεμάνε για μια καλύτερη ζωή, για μια ελεύθερη ζωή, κι αυτό τους ενώνει. Το μήνυμα των εξεγερμένων στην Αλβανία προς τους καταπιεσμένους παντού στον κόσμο είναι σαφές: "ούτε με πορεία διαμαρτυρίας ούτε παρακαλώντας δεν παίρνεις πίσω αυτά που σου έχουν στερήσει. Μόνο με αγώνα, μόνο όταν βρίσκεσαι ενάντια σ' αυτούς που σε καταπιέζουν θα είσαι ελεύθερος". Γι' αυτό κι εμείς έχουμε διαλέξει αυτό το δρόμο.

Την ελευθερία δεν σου τη χαρίζει κανείς, την κερδίζεις με αγώνα, με αίμα.

**Αλβανοί μετανάστες ενάντια στην καταπίεση.**

Η εξέγερση δεν θέλει το χάος, θέλει μια καλύτερη ζωή. Γι' αυτό κι εμείς είμαστε αλληλέγγυοι στους εξεγερμένους του αλβανικού νότου.

ρωπαϊκός στρατός παίζει το παιχνίδι των Ευρωπαίων μπουρζουάδων κι έχει σκοπό την επιστροφή στην "ομαλότητα" για να γίνεται η εκμετάλλευση αυτού του λαού πιο "ομαλά", έχει σκοπό την καταστολή έμμεσα ή άμεσα της εξέγερσης για να μπορεί να λειτουργήσει "ομαλά" η μηχανή!

Ο αλβανικός λαός κατάφερε να ξεφύγει κατά κάποιο τρόπο απ' τη "νομιμότητα" του διεθνούς συστήματος, και μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα να αυτοοργανώσει τη ζωή του με βάση της αληθινές του ανάγκες. Στην προέκταση αυτής της κατάστασης καταρρίπτονται όλοι οι μύθοι περί χρησιμότητας του κράτους. Το παράδειγμα του αλβανικού λαού είναι πραγματικά επικίνδυνο για τ' αφεντικά της

Ευρώπης.

Και για την Ελλάδα, την περιοχή που κατέχει το ελληνικό κράτος, το οποίο εκμεταλλεύεται ληστρικά τους βαλκανικούς λαούς, ως ιμπεριαλιστής της περιοχής, μπορούμε να πούμε ότι η αλληλεγγύη στους Αλβανούς εργάτες, που χρόνια εκφράζουμε με κάθε τρόπο, παίρνει τώρα κι άλλο νόημα εκτός από την υπεράσπιση των μεταναστών. Είναι η αλληλεγγύη μας σ' έναν εξεγερμένο λαό, ενάντια στη νέα τάξη πραγμάτων, ενάντια στην καπιταλιστική εκμετάλλευση και το νεοφιλελευθερισμό και η αλληλεγγύη δεν είναι μόνο λόγια. Η εξέγερση δεν γνωρίζει σύνορα.

**Αυτοδιαχειριζόμενο  
Στέκι Χανίων**

## ΧΡ. ΤΣΟΥΤΣΟΥΒΗΣ: 12 Χρόνια μετά...

Μπορεί κανείς να συμφωνεί ή να μην συμφωνεί με τις ιδεολογικο - πολιτικές επιλογές και τη δράση για την πραγμάτωση τους που έκανε ο Χρ. Τσουτσουβή. Δικαίωμα του.

Όμως, κανείς δεν θα του αμφισβητήσει την σταθερότητα και τη συνέπεια που έδειξε με όλες τις επιπτώσεις που είχαν αυτές στη συνολική ζωή του. Αυτό είναι ένα από τα ουσιαστικά στοιχεία που πρέπει να εκτιμηθεί στην αξία του.

Κι αξίζει περισσότερο, όταν οι επιλογές αυτές είχαν φέρει σε αντίθεση με φίλους, συντρόφους, συναγωνιστές του στο αντιδικτατορικό αγώνα.

Όταν τον οδήγησαν να δρα σχεδόν στη μοναξιά. Σ' ένα κλίμα γενικής αδιαφορίας, ασυνέπειας, προσαρμογής. Ακόμα κι εχθρικό.

Όταν το μεγάλο μέρος της "επαναστατικής Αριστεράς" έτρεχε για να γίνει σύμβουλος υπουργείων και Υπηρεσιών. Όταν αγωνιζόταν να ενταχθεί στο πολιτικό

παιχνίδι με τους όρους που ήθελε η κυρίαρχη ιδεολογία των ηγετικών ομάδων όχι μόνο της αστικής τάξης.

Δεν θα μνημόσυνο τον Τσουτσουβή - Άνθρωπο. Δεν χρειάζεται. Δεν θα ειπούμε ότι ήταν ωραίος σαν "Άγγελος με δύο φτερούγες ανοιχτές" του ποιητή. Ότι έκρυβε μέσα του θησαυρούς από αισθήματα και συναισθήματα. Αυτά είναι κοινά εγκώμια που λέγονται, κυρίως, κατά σύμβαση. Είναι έννοιες, απλές λέξεις που λένε πολλά.

Η συνολική μνήμη, η συνολική εικόνα του που μπορούμε να έχουμε δεν πρέπει να προβάλλεται σαν θέμα, όποιου τύπου, τέχνης και τεχνικής. Δεν μας επιτρέπει να τον κάνουμε ήρωα. Ήρωες δεν υπάρχουν. Κατασκευάζονται. Όχι, όμως, κι από εμάς.

Η τιμή στον Τσουτσουβή δεν είναι θέμα αφίσσας, επιγραφής στους τοίχους, Δεν είναι σύνθημα.

Αν τον τιμάς υποχρεώνεσαι να σκύψει στα προβλήματα του κινήματος σ' αυτή τη συγκεκριμένη περίοδο που ζεις και να δοθείς ανυστερόβουλα, σταθερά, με συνέπεια και μυαλό στην υλοποίηση, στον αγώνα υλοποίησης των επιλογών σου.

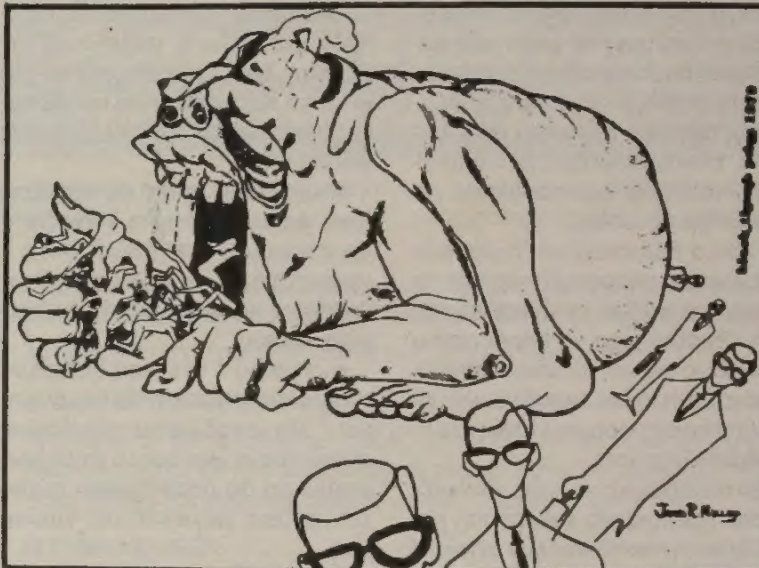
Μόνο έτσι τιμάμε τη μνήμη του.  
(κείμενο του Γ. Γαλανόπουλου)

## Για τις εκδηλώσεις του Άμστερνταμ...

16-17 Ιούνη, Άμστερνταμ, οι ηγέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης καλούνται να πάρουν τελικές αποφάσεις για το μέλλον της Ένωσης; Ποιό μέλλον; Μα φυσικά το μέλλον των οικονομιών που πρέπει να 'ναι ανταγωνιστικές με αυτές των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας. Φυσικά η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν μας χωρά όλους. Το μεγαλύτερο μέρος της κοινωνίας πρέπει να μπει στο περιθώριο, ένα μικρότερο τμήμα της θα μείνει όπως είναι, δηλαδή απλά θα καταναλώνει. Αρχική προϋπόθεση για την "ανάπτυξη" της οικονομίας, είναι το φτηνό εργατικό δυναμικό, που η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει άφθονο. Οι χώρες του πρώην ανατολικού μπλόκ, μετά από τα πρώτα βήματα στην ελεύθερη αγορά, προσφέρονται για οποιονδήποτε χρειάζεται φτηνά εργατικά χέρια. Κάτι ανάλογο με τις σχέσεις των ΗΠΑ με τη Λατινική Αμερική. Συγχρόνως όμως, πρέπει να φροντίσουν για τη μείωση του κόστους εργασίας μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό επιτυγχάνεται με δύο τρόπους.

Ο πρώτος είναι η αύξηση της ανεργίας με μεταφορά επιχειρήσεων στις φτωχές χώρες και δεύτερος η μαύρη εργασία.

Μια άλλη προϋπόθεση για τη βελτίωση των "οικονομικών δεικτών" είναι η εξαφάνιση των κοινωνικών παροχών. Ήδη, σε πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το "κράτος πρόνοιας" τείνει να εξαφανισθεί. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, τα μόνα προβλήματα που αντιμετώπισε μέχρι σήμερα, ήταν σε επίπεδο ηγεσίας, δηλαδή υπήρχαν μέλη της που το καθένα για τους δικούς του λόγους εσωτερικών ισορροπιών και διεθνών οικονομικών ανταγωνισμών (και όχι βέβαια για το καλό των λαών "τους") αντιμετώπιζαν με σκεπτικισμό, την "ευρωπαϊκή ενοποίηση". Αυτά τα κράτη ήταν η Ισπανία, η Αγγλία και η Ελλάδα. Με την επικράτηση Αθάναρ, Μπλερ και Σημίτη αντίστοιχα, η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί πλέον να χαράξει ενιαία πολιτική. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, τόσα χρόνια "πληροφορούσε" με επιδέξιο τρόπο για τις αποφάσεις που έπαιρνε, χωρίς φυσικά να μπαίνει στην ουσία αυτών των αποφάσεων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, η συνθήκη του Μάαστριχτ, που όλη η Ευρώπη συζητά γι' αυτήν, χωρίς όμως να γνωρίζει το περιεχόμενο της. Σε πολλές χώ-



ρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η συνθήκη του Μάαστριχτ αμφισβητήθηκε. Η αμφισβήτηση αυτή όμως έγινε περισσότερο σε σχέση με τον τρόπο λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρά στην ουσία της.

Το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αντιστρόφως ανάλογο με το μέλλον της ευρωπαϊκής κοινωνίας. Τόσα χρόνια, αποφάσιζε για μας χωρίς εμάς. Πρέπει να μπει ένα τέλος. Η Ένωση των 20 εκατομμυρίων ανέργων και των άλλων τόσων οικονομικά εξαθλωμένων πρέπει κάποια στιγμή να βροντοφωνάξει: είμαστε κι εμείς εδώ! Η αρχή πρέπει να γίνει από το Άμστερνταμ. Άνθρωποι απ' όλη την Ευρώπη θα μαζευτούν εκεί, ο καθένας με διαφορετική πολιτική θέωση, με διαφορετικές πρακτικές, αλλά με ένα κοινό σκοπό. Να δείξουμε στους εξουσιαστές μας ότι υπάρχουμε κι ότι πρέπει να μας φοβούνται. Από τη συμμετοχή και τη διάθεση όλων μας εξαρτάται αν θα τα καταφέρουμε. Στο χέρι μας είναι να μην αφήσουμε τους εργατοπατέρες και τα κόμματα να μετατρέψουν την πανευρωπαϊκή πορεία στο Άμστερνταμ σε ακόμα ένα πανηγύρι.

Πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι τα ΜΜΕ θα προσπαθήσουν να αποκρύψουν ή/και να διαστρεβλώσουν κάθε απελευθερωτικό περιεχόμενο της πανευρωπαϊκής πορείας, αξιοποιώντας τα όποια επεισόδια ως εμπορεύσιμες εικόνες. Γι' αυτό, θα ήταν καλό, κόσμος που δεν θα πάει στο Άμστερνταμ, να συντονίσει τη δράση, ώστε να γίνει όσο το δυνατόν καλύτερη η αντιπληροφόρηση.

Υ.Γ. Για όποιον ενδιαφέρεται για τη μετακίνηση και πιθανώς τη διαμονή στο Άμστερνταμ, μπορεί να επικοινωνήσει μέσω του Αυτοδιαχειριζόμενου Κοινωνικού Κέντρου "Ναυτίλος" (Πατριάρχου Ιωακείμ 13), τηλ/fax: 257364, e-mail: nautilus@otenet.gr

★ Την Κυριακή 25/5 και μετά τις 4μ.μ. στην οδό Νάξου στο ύψος της πλατείας Κολιάτσου θα γίνει γιορτή στο δρόμο, με "εδέσματα" και μουσική. Η εκδήλωση διοργανώνεται από το Στέκι Άνω/Κάτω Πατησίων



# Ο εθισμός της υποταγής

**Τ**ο πρόβλημα των ναρκωτικών δεν μπορεί να εξεταστεί ξεκομμένα, καθαρά από ιατρικής πλευράς, αλλά εντάσσεται στο πλαίσιο μιας κοινωνίας όπου η καταπίεση και οι αυτεπάγγελτοι σωτήρες της έχουν αυξηθεί υπερβολικά. Από ιατρικής απόψεως μόνο οι αφελείς μπορούν να ισχυρίζονται ότι η ινδική κάνναβη δημιουργεί εξάρτηση και οδηγεί στο θάνατο και, από την άλλη, να σωπαίνουν για ουσίες όπως τα ηρεμιστικά, το αλκοόλ, η καφεΐνη, η νικοτίνη, που εκτός του ότι δημιουργούν εξάρτηση, μερικά οδηγούν και στο θάνατο. Διαχωρισμός των ουσιών πρέπει να γίνεται μόνο βάσει των φυσικών και ιατρικών τους ιδιοτήτων, και όχι βάσει των κριτηρίων της κρατικής καταστολής.

Οι κατασταλτικοί μηχανισμοί στην προσπάθειά τους να αποπροσανατολίσουν (ελέγξουν) πιο πολύ την κοινωνία, ανακάλυψαν τελευταία και το παραμύθι της "ψυχικής εξάρτησης". Αν θέλουν να δεχτούμε αυτό το παραμύθι, μήπως μπορούν να μας πουν για κάτι στη ζωή, που δεν δημιουργεί "ψυχική εξάρτηση". Αν στερήσουμε από το παιδί την μπάλα του, από τον ερωτευμένο τη σύντροφό του, από τη νοικοκυρά (και όχι μόνο) την τηλεόρασή της, μπορούμε να μιλήσουμε μετά για "ψυχική εξάρτηση". Αν ναι, ας ποινικοποιήσουμε όλη μας τη ζωή, πράγμα που ούτως ή άλλως γίνεται μέσα στα μοναχικά δρομολόγια της επιβίωσης που όλοι ακολουθούμε (αλλά αυτό είναι άλλο θέμα...)

Το πρόβλημα της χρήσης απαγορευμένων ουσιών πηγάζει όχι από τις ουσίες, αλλά από τη λέξη πρόβλημα. Δεν είναι μόνο το ηθικό θέμα του ποιος μπορεί να σου καθορίζει τί ουσίες θα χρησιμοποιείς. Υπάρχει κάτι πιο ανήθικο από τη μόλυνση του περιβάλλοντος και τις τεχνητές τροφές; Το θέμα είναι κυρίως κοινωνικό.

Η κατασταλτική πολιτική χρησιμοποιήθηκε κατάλληλα από το

κράτος για την αντιμετώπιση του "εσωτερικού κινδύνου". Στα παραδείγματα, αν και άπειρα, μπορούμε να δούμε την περιθωριοποίηση και ποινικοποίηση των Κινέζων και άλλων μεταναστών, αρχικά στις Η.Π.Α. και μετά στην Ευρώπη, το χτύπημα με τον ίδιο τρόπο επαναστατικών κινημάτων, την προβολή "απαγορευμένων" από τις μουσικές βιομηχανίες, ως αντίδραση στο σύστημα.

Αλλά η αντι-ναρκωτική υστέρια χρησιμοποιείται και για την συνοχή μιας εγκληματικής κοινωνίας, όπου το κέρδος και το χρήμα έχει αναχθεί σε θεό. Οι "βάρβαροι" του Καβάφη, στη σημερινή πραγματικότητα, μπορούν να ταυτιστούν με τους χρήστες απαγορευμένων ουσιών, οι οποίοι εμφανίζονται στην Τ.Β. πρέζα ως τρελοί εγκληματίες, τελειωμένοι πρεζάκηδες, χαπακωμένα παιδιά από χωρισμένες οικογένειες, που μας έχουν περικυκλώσει με μόνο στόχο να κλέψουν, να σκοτώσουν, να βιάσουν κ.τ.λ.

Αν μέσα σε αυτά προστεθούν και οι αμόρφωτοι, πεινασμένοι μετανάστες, το συμπέρασμα ότι πρέ-

"Πάνω από τους λαούς υψώνεται μια εξουσία τεράστια και προστατευτική, που αναλαμβάνει αποκλειστικά τη φροντίδα για την τύχη τους και εργάζεται για το καλό τους, αλλά θέλει να είναι ο μόνος κριτής αυτού του καλού... (αυτή η εξουσία μπορεί να τους απαλλάξει τελειώς από τον κόπο να σκέπτονται και ίσως από τον κόπο να ζουν...)"

A. de Tocqueville



πει να κλειδαμπαρωθούμε στα σπίτια μας, να ρουφιανεύουμε το διπλανό μας, και τελικά να αφήσουμε αστυνομία - δικαστές να κάνουν ανενόχλητοι το έργο τους, βγαίνει αβίαστο. Για την Ελλάδα ειδικά, έρχεται να προστεθεί ότι τα παιδιά μας πεθαίνουν από τα εργοστάσια ηρώνης της Αλβανίας, Σλαβομακεδονίας, Τουρκίας και άλλων χωρών που θέλουν να μας εξαφανίσουν ως έθνος.

Η βαρβαρότητα του κράτους, για να επιβιώσει, πρέπει να δημιουργήσει νέους βάρβαρους, είναι αυτό που ο Μπάροους όταν ο Μπους προς τον Αμερικανικό λαό,

παραοικονομία τα κράτη του Δυτικού κόσμου συντηρούν δικτατορίες (Λατινική Αμερική, χρυσό τρίγωνο).

Με το πρόσχημα του αντιναρκωτικού πολέμου διεξάγονται στρατιωτικές επεμβάσεις, όπως τις Αγγλίας με τον πόλεμο του οπίου κατά της Κίνας, της Αμερικής στον Παναμά και στην Κολομβία, και βέβαια πάντα με την υποστήριξη του τοπικού κεφαλαίου.

Πρέπει να καταλάβουμε ότι η ιστορία των ναρκωτικών συμβαδίζει με αυτή του ανθρώπινου γένους. Ιστορικά δεν έχει υπάρξει κοινωνία που να μην έκανε χρήση

ψυχοτρόπων, απαγορευμένων σήμερα, ουσιών. Αυτό όμως που διαφοροποιεί το τώρα με το τότε είναι ότι τότε δεν το αντιμετώπιζαν ως πρόβλημα, γιατί η χρήση τους ήταν ελεύθερη και εμπεδωμένη από την κουλτούρα τους. Πολλές φορές, όχι μόνο είχε ενσωματωθεί στην κουλτούρα τους, αλλά λειτουργούσε υποβοηθητικά για τη συνοχή τους.

Σήμερα που η επικοινωνία έχει χαθεί και η αποκήνωση της καθημερινότητας και των απρόσωπων σχέσεων γενικεύτηκε, είναι γεγονός ότι οι άνθρωποι προσπαθούν με την κατάχρηση ουσιών να ξεφύγουν από την μιζέρια της αλλοτριωμένης κοινωνίας. Δεν είναι ο χρήστης που νοσεί, αλλά η συνείδησή μας. Όσο θα συντηρείται το καθεστώς της κοινωνικής αθλιότητας, τα αποτελέσματα της χρήσης ναρκωτικών (παράνομης ή μη) θα είναι για την κοινωνία και τους χρήστες εξίσου αρνητικά (για τους μεν χρήστες, αναγωγή της ζωής τους, ενώ για χρήστες και μη παραγωγή της εξατομίκευσης μέσα από μια ψευδαισθησιακή κοινωνικότητα).

Δεν είναι το κεντρικό ζήτημα η αποποινικοποίηση ή όχι των ουσιών. Στη φύση εξουσίας είναι να αφομοιώνει μέσω της καταστολής και του ελέγχου. Γι' αυτό αν μείνουμε μόνο στην αποποινικοποίηση, τότε απλά το "πρόβλημα" των ναρκωτικών θα περάσει από μια μορφή εκμετάλλευσής του από την εξουσία σε μια άλλη μορφή το ίδιο λειτουργική γι' αυτή.

Αναγνωρίζουμε με τη χρήση οποιωνδήποτε ουσιών και μέσων που δεν αφήνει περιθώριο στην εκάστοτε εξουσία να ελέγχει και να ναρκώνει τις συνειδήσεις.

**Το κοινωνικό κέντρο Ηρακλείου προειδοποιεί: η εξουσία βλέπει σοβαρά την υγεία**

## Βιβλιοπαρουσίαση

### Πόλεμος κατά του πολέμου

Αποφάσεις του πρώτου Πανελληνίου Συνεδρίου Παλαιών Πολεμιστών και Θυμάτων Στρατού.

1η έκδοση: "Παλιός Πολεμιστής" 1924, όργανο της Ομοσπονδίας Παλαιών Πολεμιστών και Θυμάτων Στρατού.

Επιμέλεια έκδοσης: Φίλιππος Ορφανός (Παντελής Πουλιόπουλος).

2η έκδοση: Διεθνής Βιβλιοθήκη, 1975.

Σήμερα που ο πόλεμος έχει ερημώσει μια γειτονική χώρα και απειλεί να ερημώσει άλλη μία, που οι ισχυροί του κόσμου προσπαθούν να ευτελίσουν τον αγώνα των απελπισμένων Αλβανών, αφού πρώτα τους οδήγησαν στην οικονομική εξουθένωση, περιμένοντας την κατάλληλη στιγμή για να τους συντρίψουν, προωθώντας παράλληλα τα σχέδια τους για τον Νέο Χάος την ευρύτερη ζώνη των Βαλκανίων, το βιβλίο ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ δεν αποτελεί απλώς ένα ιστορικό ντοκουμέντο, αλλά κυρίως, έναν οδηγό της μνήμης και των διδασμάτων της ενάντια στη λήθη, την παραφροσύνη και το έγκλημα εις βάρος του

ανθρώπινου γένους. Είναι μια καταγγελία από όλους εκείνους που συμμετείχαν στη "Διεθνή Οργάνωση Παλαιών Πολεμιστών και Θυμάτων Στρατού" και χιλιάδων, εκατομμυρίων αδελφών μας που σύρθηκαν στα σφαγεία των πολέμων, καθοδηγούμενων από Κρατικούς ή Συμμαχικούς δολοφόνους.

Στο βιβλίο δημοσιεύεται:

Α) Ο εναρκτήριο λόγος του Ερρίκου Μπαρμπύς με τίτλο "ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ", στο "ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΘΥΜΑΤΩΝ ΣΤΡΑΤΟΥ", Γενεύη, 3 Απριλίου και 1 και 2 Μαΐου 1920

Β) Οι "ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ Α' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΘΥΜΑΤΩΝ ΣΤΡΑΤΟΥ", 6 Μαΐου 1924

Γ) Το "ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ Π.Π. και Θ.Σ." που ψηφίστηκε στο Συνέδριο της 9ης Μαΐου 1924.

Οι προγραμματικές θέσεις του Συνεδρίου, αφού αναφέρονται στις γενεσιουργές

αιτίες των αντιπολεμικών οργανώσεων και στα ερείπια του καταστρεπτικού περάσματος των πολέμων από το 1912 και μετά στη χώρα μας, από το 1914-18 στη Γαλλία, Αγγλία, Γερμανία, Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Σερβία, Αυστραλία και πολλές άλλες χώρες, ανατρέχουν σε μια ιδιαίτερα σημαντική και αποσαφηνιστική αναδρομή των Βαλκανικών πολέμων (1912-13), στο μεγάλο πόλεμο στην Ευρώπη (1914-18) - και το αλησμόνητο ανθρωπομακελειό των 18 εκατομμυρίων ανθρώπων που βρήκαν το θάνατο - στη Μικρασιατική καταστροφή και την ολέθρια στάση της Κυβέρνησης Βενιζέλου, στο ζήτημα της ανατολικής Μακεδονίας, στην επαίσχυντη "Εκστρατεία της Ουκρανίας" εναντίον των Ρώσων εξεγερμένων και στο Παγκόσμιο Μεταπο-

λεμικό χάος για να διαδηλώσουν: "... Μισούμε τη δολιότητα και τη λαοπλάνια ψευτιά που εξαπέλυσε μια μέρα όλες τις ξιφολόγχες και όλα τα κανόνια μαζί. Τα αναθέματα εκείνα, αυτούς τους στεναγμούς που έβγαιναν μέσα από τα στήθη μας, ακόμα τις κραυγές εκείνης της αγάπης προς τη ζωή - γιατί όταν ξεψυχούσαμε στα χαρακώματα, εμείς οι γεμάτοι ζωή, ποθούσαμε παθητικά τη ζωή, όλες εκείνες τις σπαρακτικές φωνές που έβγαιναν από τις σάρκες μας και που τις έπαιρνε ο άνεμος, πρέπει ένας μεγάλος άνεμος να τις ξαναφέρει πίσω και να μας τις βάλει μέσα στο κεφάλι μας και να τις ξανακάνει ν' αντηχήσουν και πάλι στα χείλη μας. Η λησμονιά είναι Ιεροσυλία. ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ..."

Και στο λόγο του ο Ερρίκος Μπαρμπύς στο Δ.Σ.Π.Π. και Θ.Σ. δηλώνει:

"... Ιδού λοιπόν που εμείς, ο ένας εμπρός στον άλλον, εμείς που στεκόμασταν άλλοτε ο ένας απέναντι στον άλλον, που παραμονεύαμε και χτυπούσαμε ο ένας τον άλλον μέσα στη φρίκη των αγρίων ημερών και νυχτών εκείνου του πολέμου..."

ή, "... Πρέπει να αδερφωθούμε πριν από τον πόλεμο και όχι μέσα στον πόλεμο..."

ή, "... Μας μιλούν για πατρίδα. Μιλούσαμε και εμείς γι' αυτήν. Μα η δική μας δεν είναι σαν τη δική τους, ένα είδος τρομακτικού φρουρίου που στέκει απειλητικά μπροστά στα άλλα και έχει μέσα στο κέντρο του τα χρηματοκιβώτια. Είναι μια πατρίδα που για σύνορα της έχει τους ορίζοντες - όπως η φύση και όπως το πνεύμα το ανθρώπινο - και που είναι τόσο πολύ μεγάλη, ώστε να μη μπορούν αυτοί να την καταλάβουν..."

Δ. Β.





## Άρνηση στράτευσης στην Ισπανία

**Τ**ο ισπανικό κίνημα άρνησης στράτευσης έχει ξεκινήσει μια νέα εκστρατεία ανυπακοής ενάντια στο στρατό, με σκοπό να οξύνει την αντιπαράθεση και να ανοίξει ξανά το θέμα του ρόλου του στρατού σε σχέση με την κοινωνία. Η πρακτική που ακολουθείται τώρα μαζικά σε όλη την Ισπανία είναι η δήλωση άρνησης στράτευσης μετά την κατάταξη. Ο αρνητής παρουσιάζεται στο στρατόπεδο κατάταξης αλλά το εγκαταλείπει και κάνει δημόσια δήλωση άρνησης στράτευσης μερικές μέρες αργότερα, αφού θεωρείται ήδη στρατιώτης. Αυτό θεωρείται λιποταξία και τιμωρείται με φυλάκιση δύο ετών και τεσσάρων μηνών μέχρι έξι ετών. Καθώς ο αρνητής έχει τη στρατιωτική ιδιότητα, η όλη διαδικασία διεκπεραιώνεται από στρατιωτικούς μηχανισμούς: σύλληψη από τη στρατονομία, δίκη από στρατοδικείο και φυλάκιση σε στρατιωτική φυλακή (στην Ισπανία υπάρχει μόνο μία που βρίσκεται στη Μαδρίτη).

Οι ίδιοι οι αρνητές εξηγούν τους λόγους που τους οδήγησαν να υποστηρίξουν αυτή τη νέα πρακτική άρνησης στράτευσης: "Αυτό το βήμα αποφασίστηκε για διάφορους λόγους, ο κυριότερος από τους οποίους ήταν να επικεντρώσουμε την προσοχή στο στόχο μας: τον στρατό. Αυτός είναι που μας καλεί να παρουσιαστούμε, και όταν αφηγήσουμε την εξουσία του, αυτός μας συλλαμβάνει, μας δικάζει και μας φυλακίζει. Αυτή η νέα εκστρατεία δεν αφήνει περιθώρια για παρεξηγήσεις και δείχνει πολύ πιο ξεκάθαρα (όσο κι αν προσπαθούν να τον εξωραίσουν) τι είναι ο στρατός και ποια η απάντησή μας σ' αυτόν."

Ο στρατός έχει δεχτεί αρκετές αλλαγές στο ρόλο του. Βλέπουμε ότι ο έλεγχος και η ηρεμία στο εσωτερικό έχουν περάσει ολοκληρωτικά στη δικαιοδοσία της αστυνομίας, από την άλλη όμως, και το επιχείρημα της προστασίας της χώρας και των εθνικών εδαφών δεν ισχύει πια, αφού δεν υπάρχει απειλή, ειδικά μετά την κατάρρευση του Ανατολικού Μπλοκ, που θεωρούνταν ο κύριος εχθρός της Δύσης.

Τώρα, η εξουσία δικαιολογεί την ύπαρξη του στρατού με επιχειρήματα όπως η Νέα Παγκόσμια Τάξη, οι διεθνείς υποχρεώσεις παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας κλπ. Αλλά από τότε υπερασπίζεται ο

στρατός την ειρήνη, εκτός από την ειρήνη των νεκροταφείων. Πότε δεν υποστήριζε την πολιτική και οικονομική εξουσία; Πως μπορούν να υπερασπίσουν την ανθρωπότητα οπλισμένοι φανατικοί, έτοιμοι να σκοτώσουν με μια διαταγή; Τελικά, τι είναι η Παγκόσμια Τάξη και τι σχέση έχει ο στρατός με αυτή;

Δεν υπάρχει καμία ιδιαίτερη αλλαγή. Ο στρατός θα συνεχίσει να στηρίζει την πολιτική και, πάνω απ' όλα, την οικονομική εξουσία, όλο και πιο ξεκάθαρα. Καθώς, όμως, οι διεθνείς αγορές και η ανάπτυξη της τεχνολογίας κάνουν πολύ πιο γρήγορες τις κινήσεις του κεφαλαίου σε όλο τον πλανήτη, οι στρατιωτικοί μηχανισμοί που το υποστηρίζουν θα πρέπει να έχουν την ικανότητα να δρουν το ίδιο γρήγορα και αποτελεσματικά σε περίπτωση απειλής.

Οι κληρωτοί, όμως, δεν είναι βολικοί για αυτό το σκοπό. Η τάση επαγγελματισμού στους δυτικούς στρατούς είναι εμφανής. Οι αρχές δεν αρνούνται ότι με έναν επαγγελματικό στρατό έχουν μεγαλύτερες δυνάμεις διαθέσιμες για αποστολή σε κάθε άκρη του κόσμου όπου υπάρχει ένταση, με την απαιτούμενη ταχύτητα και αποτελεσματικότητα. Έτσι αποφεύγεται και η λαϊκή κατακραυγή για τέτοιες επιχειρήσεις, που θα ήταν μεγάλη αν χρησιμοποιούνταν κληρωτοί.

Η εξουσία μας λέει ότι μια διεθνής δύναμη είναι απαραίτητη για την προστασία των αδυνάτων. Στην πραγματικότητα απλά επιζητεί οικονομικά και πολιτικά οφέλη. Υπάρχουν, άλλωστε, πολλά δυσάρεστα παραδείγματα για τη "φροντίδα" που δείχνουν οι ειρηνολογικοί και ανθρωπιστές στρατιώτες σε αυτούς που υποτίθεται ότι προστατεύουν."

Για περισσότερες πληροφορίες:

IZAR BELTZA (Talde Anarkista)  
PK 1188  
E-31080-Iruinea/Pamplona  
Spain  
BABYLONIA e.V. Cuvrystr. 20 D-10997 Berlin  
+49306116089  
babylon@berlin.snafu.de

## Βασανιστήρια στο Ισραήλ

**Ε**πιτροπή για τα ανθρώπινα δικαιώματα του ΟΗΕ ανακοίνωσε την περασμένη εβδομάδα ότι οι μέθοδοι ανάκρισης που χρησιμοποιούν οι ισραηλινές αρχές, όπως το βίαιο ταρακούνημα και η στέρηση ύπνου, αποτελούν βασανιστήρια και θα πρέπει να σταματήσουν αμέσως. Η Επιτροπή Ενάντια στα Βασανιστήρια, όπως λέγεται, καταδίκασε επίσης τη χρήση απειλών εκτέλεσης και εκκωφαντικής μουσικής κατά τις ανακρίσεις. Στις περισσότερες, μάλιστα, περιπτώσεις, χρησιμοποιούνται όλες οι παραπάνω μέθοδοι σε συνδυασμό.

Η ισραηλινή κυβέρνηση αρνήθηκε την κατηγορία ότι βασανίζει παλαιστίνιους κρατούμενους, αλλά υπερασπίστηκε των πρακτικών που εφαρμόζονται υποστηρίζοντας ότι έτσι αποτράπηκε το 90% των τρομοκρατικών επιθέσεων τα τελευταία δύο χρόνια. "Υποχρέωση της κυβέρνησης του Ισραήλ είναι να προστατεύει τους πολίτες του από τρομοκρατικές επιθέσεις", δήλωσε ο ισραηλινός εκπρόσωπος Yosef Lapidan. "Βρίσκεται αντιμέτωπη με το κρίσιμο πρόβλημα να πάρει πληροφορίες από τους ύποπτους τρομοκράτες ώστε να σώσει ζωές, τηρώντας παράλληλα απόλυτα τη Συνθήκη Ενάντια Στα Βασανιστήρια. Από την Επιτροπή του αντέτειναν ότι αφού έχει υπογράψει τη Συνθήκη, το Ισραήλ δεν έχει δικαίωμα να χρησιμοποιεί "κάτω από εξαιρετικές συνθήκες" πρακτικές που απαγορεύονται απ' αυτή. Ασκήθηκε επίσης κριτική σε πρόσφατη απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου του Ισραήλ, που επιτρέπει τη χρήση "λογικής φυσικής πίεσης" κατά τις ανακρίσεις και αποτελεί επίσημη νομιμοποίηση των βασανιστηρίων.

Τα συμπεράσματα της Επιτροπής Ενάντια στα Βασανιστήρια βασίστηκαν σε αναφορές μη κυβερνητικών οργανώσεων, ιατρικές αναφορές και πρακτικά ισραηλινών δικαστηρίων. Περισσότεροι από 20 παλαιστίνιοι έχουν πεθάνει σε ισραηλινές φυλακές από το 1987, ενώ υπάρχουν στοιχεία για συγκεκριμένες περιπτώσεις ότι ο θάνατος προήλθε από βίαιο ταρακούνημα του κρατούμενου.

Ισχυρίζεται η Επιτροπή, που συνεδριάζει δύο φορές το χρόνο στη Γενεύη και επιτηρεί την εφαρμογή της Συνθήκης Ενάντια στα Βασανιστήρια δεν έχει καμία εξουσία, δεν μπορεί να επιβάλει κυρώσεις ή να πιέσει με οποιοδήποτε τρόπο για το σεβασμό της Συνθήκης.

Για πρώτη φορά, τιμήθηκε επίσημα στις 19 Μαΐου η επέτειος της εξέγερσης στην πόλη Kwangju της Νότιας Κορέας, που έγινε το 1980, κατά τη διάρκεια της δικτατορίας και πνίγηκε σε λουτρό αίματος από το στρατό. Η κυβέρνηση αναγνώρισε τη σφαγή και τίμησε τους νεκρούς ως μάρτυρες της δημοκρατίας, εγκαίνιασε μάλιστα ένα νεκροταφείο ειδικά γι' αυτούς, στο οποίο μεταφέρθηκαν οι σωροί 124 από τα θύματα.

Στο μνημόσυνο στο νέο νεκροταφείο παραβρέθηκαν 5.000 κάτοικοι της πόλης, ανάμεσά τους και πολλοί συγγενείς των θυμάτων. Εκτεταμένες συγκρούσεις, όμως, γίνονταν για δύο μέρες έξω από το πανεπιστήμιο της Kwangju, καθώς 3.000 φοιτητές συγκρούονταν με αστυνομικούς που τους εμπόδιζαν να βγουν από το πανεπιστήμιο και να κηδέψουν με πορεία στους κεντρικούς δρόμους της πόλης ένα συμφοιτητή τους που πέθανε από καρδιακό επεισόδιο κατά τη διάρκεια προηγούμενης αντιπαράθεσης. Τα δακρυγόνα και οι φωτιές που είχαν ανάψει οι φοιτητές για να προστατευτούν από αυτά δημιούργησαν ένα σταθερό σύννεφο πάνω από τις σχολές. Η αστυνομία κατάφερε να αποκλείσει και την πρόσβαση μαχητικών συνδυαλιστών στο χώρο της εκδήλωσης για τα θύματα της σφαγής από το στρατό. Περίπου χίλιοι φοιτητές κατάφεραν να βγουν από το πανεπιστήμιο σε μικρές ομάδες και να φτάσουν στο νεκροταφείο φωνάζοντας αντικυβερνητικά συνθήματα. Οι ισχυρές αστυνομικές δυνάμεις που βρίσκονταν εκεί, προτίμησαν να αποσυρθούν.

Ο νοτιοκορεάτης πρωθυπουργός Koh Kun δήλωσε ότι η σφαγή της Kwangju ήταν μια μάχη για τη δημοκρατία και πως οι κάτοικοι της πόλης πρέπει να βρουν τη δύναμη να ξεπεράσουν το παρελθόν και να δώσουν το παράδειγμα στην υπόλοιπη χώρα. Σύμφωνα με την επίσημη εκδοχή, κατά την επέμβαση του στρατού σκοτώθηκαν 200 άτομα, καταπνίγοντας λαϊκή εξέγερση ενάντια στην επιβολή στρατιωτικού νόμου από τον στρατηγό Chun Doo Hwan, που αργότερα έγινε πρόεδρος. Οι κάτοικοι όμως υποστηρίζουν ότι οι νεκροί ήταν χιλιάδες. Μέχρι πρόσφατα, το επίσημο κράτος αρνούνταν το γεγονός της σφαγής. Ο Chun Doo Hwan και ο διάδοχός του Ro Tae Woo έχουν καταδικαστεί σε ισόβια και 17 χρόνια φυλάκιση, αντίστοιχα, για το ρόλο τους σε αυτή τη μαύρη σελίδα της σύγχρονης ιστορίας της Νότιας Κορέας. Η έφεσή τους εκκρεμεί και γι' αυτό το λόγο έγιναν διαδηλώσεις το περασμένο σαββατοκύριακο στη Σεούλ. Η αστυνομία εμπόδισε πάλι τους φοιτητές τριών πανεπιστημίων να βγουν από τις σχολές τους, με αποτέλεσμα συγκρούσεις όπου τραυματίστηκαν από μολότοφ τρεις αστυνομικοί, ενώ ένα αστυνομικό τμήμα έπαθε μικρές ζημιές από επίθεση φοιτητών.

## Προεκλογική βία στην Ινδονησία

**Ε**νώ πλησιάζουν οι βουλευτικές εκλογές της 29ης Μαΐου, πολλαπλασιάζονται τα βίαια επεισόδια σε διάφορες πόλεις της Ινδονησίας. Στις εκλογές έχει επιτραπεί η συμμετοχή μόνο σε τρία κόμματα, το κυβερνητικό Γκόλκαρ, το μουσουλμανικό Ενωμένο Κόμμα για την Ανάπτυξη (PPP) και το χριστιανικό - εθνικιστικό Ινδονησιακό Δημοκρατικό Κόμμα (PDI). Το Ινδονησιακό κοινοβούλιο αποτελείται από 500 μέλη, στις εκλογές όμως οι υποψήφιοι θα διεκδικήσουν τις 425, καθώς οι άλλοι 75 βουλευτές ορίζονται απευθείας από την ηγεσία του στρατού. Το Γκόλκαρ, κάτω από την ηγεσία του 75χρονου δικτάτορα Σουχάρτο, βρίσκεται στην εξουσία εδώ και τριάντα χρόνια και αναμένεται να "κερδίσει" με ευκολία και αυτή την αναμέτρηση (έβδομη στη σειρά). Χαρακτηριστικό της αξιοπιστίας της εκλογικής διαδικασίας είναι το ποσοστό 68% που συγκέντρωσε το Γκόλκαρ στις προηγούμενες εκλογές, έναντι 17% του PPP και 15% του PDI.

Οι δημόσιες συγκεντρώσεις των κομμάτων έχουν απαγορευτεί, με τη δικαιολογία της αποτροπής επεισοδίων, αλλά τα κόμματα αφηφούν πολύ συχνά την απαγόρευση, και έρχονται σε σύγκρουση με τις δυνάμεις καταστολής. Πολλές συγκεντρώσεις, πάντως, παρεμποδίζονται από επιθέσεις οπαδών των αντιμαχόμενων παρατάξεων. Η επίσημη θέση της κυβέρνησης Σουχάρτο είναι ότι τα επεισόδια υποκινούν ταραχοποιοί και το εκτός νόμου Κομμουνιστικό Κόμμα, που συνωμοτούν για την ανατροπή του.

Την περασμένη Παρασκευή, ένα κομμάτι υποστηρικτών του Γκόλκαρ



δέχτηκε επίθεση με πέτρες στην πόλη Malang της Ανατολικής Ιάβας και τουλάχιστον 12 άτομα τραυματίστηκαν. Την προηγούμενη μέρα σε διάφορα επεισόδια τραυματίστηκαν δέκα άτομα, τα τρία από τα οποία από μαχαίρια. Τα δύο σε ανάλογη επίθεση σε κομμάτι του Γκόλκαρ σε άλλη πόλη της ανατολικής Ιάβας. Ένας τοπικός ηγέτης του PPP δέχτηκε επίθεση από μασκοφόρους που τον χτύπησαν άσχημα και τον μαχαίρωσαν στην πόλη Temanggung, της κεντρικής Ιάβας. 6.000 οπαδοί του PPP, ντυμένοι στα άσπρα (χρώμα πένθους για τους μωαμεθανούς) επιτέθηκαν σε κυβερνητικά κτίρια, εκκλησίες, καταστήματα και αυτοκίνητα στη πόλη, ενώ έκαψαν και σημαίες του Γκόλκαρ.

Την Τρίτη, έγιναν μαζικές συγκρούσεις ανάμεσα σε οπαδούς του Γκόλκαρ και του PPP στην πρωτεύουσα Τζακάρτα. Οι αντιμαχόμενες ομάδες ήταν οπλισμένες με ματσέτες και αντιμετώπιστηκαν από δυνάμεις του στρατού και της αστυνομίας που χρησιμοποίησαν μαζικά δακρυγόνα και πλαστικές σφαίρες. Δέκα άτομα αγνοούνται και είναι πιθανό να έχουν συλληφθεί κρυφά. Η σύρραξη έγινε παρά την απόφαση της ηγεσίας του PPP να ματαιώσει προγραμματισμένη συγκέντρωσή του στην πόλη, που πάρθηκε μετά από άλλα επεισόδια το σαββατοκύριακο, όταν συγκρούστηκαν οπαδοί του κυβερνώντος κόμματος με εργάτες που δούλευαν σε εργοτάξιο δίπλα σε χώρο συγκέντρωσης του Γκόλκαρ. Οι οπαδοί του Γκόλκαρ ζήτησαν από τους εργάτες να φωνάξουν μαζί τους συνθήματα, αυτοί αρνήθηκαν και ακολούθησαν βίαια επεισόδια για δύο ώρες. Σε άλλη περίπτωση, οπαδοί του PPP επιτέθηκαν και προκάλεσαν ζημιές σε αστυνομικό τμήμα.

Το καθεστώς Σουχάρτο φημίζεται για τη σκληρότητα και τη διαφθορά του. Διεθνή κατακραυγή προκάλεσε με την εισβολή του στο Ανατολικό Τιμόρ και τη γενοκτονία του τοπικού πληθυσμού. 200.000 άνθρωποι, περίπου το ένα τρίτο του συνόλου των κατοίκων του νησιού σκοτώθηκαν από τις δυνάμεις κατοχής, ενώ εκτεταμένη ήταν και είναι ακόμη η χρήση βασανιστηρίων. Επίσης έχει προχωρήσει σε αναγκαστικές μετακινήσεις πληθυσμών και καταστέλλει βίαια κάθε προσπάθεια συνδικαλισμού των εργαζόμενων, γεγονός που "έχει προσελκύσει τους ξένους επενδυτές", για να χρησιμοποιήσουμε την ορολογία της μόδας, ανάμεσα στους μεγάλους πολυεθνικούς όπως η Nike και η Pepsi.

Στις αρχές του μήνα, εννέα φοιτητές, μέλη του κόμματος PRD που έχει αποκλειστεί από τις εκλογές, καταδικάστηκαν σε 6 ως 13 χρόνια φυλάκιση, ως υποκινητές των πρωτόγνωρης έκτασης ταραχών που έγιναν τον Ιούλιο του 1996. Κατά τη δίκη, η υπεράσπιση δεν είχε τη δυνατότητα να εξετάσει τους μάρτυρες, ενώ αγνοήθηκαν και οι καταγγελλείς για βασανισμό των κατηγορουμένων. Η Διεθνής Αμνηστία κατήγγειλε ότι η καταδίκη τους δεν είχε καμία σχέση με τις ταραχές, αλλά με τις πολιτικές τους δραστηριότητες. Αρκετοί συνδικαλιστές έχουν καταδικαστεί πρόσφατα με την ίδια κατηγορία για υποκίνηση σε στάση, και εκκρεμούν και άλλες τέτοιες δίκες.



JASON WEHLING:

## Ο αναρχισμός και η ιστορία της μαύρης σημαίας

Είναι γενικά γνωστό ότι η μαύρη σημαία αποτελεί ένα από τα σύμβολα του αναρχισμού. Ωστόσο, η ακριβής καταγωγή αυτής της σύνδεσης είναι απροσδιόριστη. Αυτό μπορεί να εκνευρίζει όσους συναρπάζονται από ιστορικές λεπτομέρειες, δεν είναι όμως καθόλου περίεργο.

Ο αναρχισμός συνειδητά πάντοτε υποστήριζε μια ευρεία και συχνά ασαφή πολιτική πλατφόρμα. Ο λόγος γι' αυτό είναι ισχυρός. Οι προκαθορισμοί δημιουργούν δόγματα και καταπνίγουν το δημιουργικό πνεύμα της εξέγερσης. Στην ίδια αντίληψη, και με αποτέλεσμα ανάλογα προβλήματα, οι αναρχικοί απέρριψαν την πειθαρχημένη καθοδήγηση που συναντάται σε άλλες πολιτικές ομάδες της αριστεράς. Ο λόγος γι' αυτό είναι εξίσου ισχυρός, αφού αυτή είναι ενδογενώς ιεραρχική. Σε λογική συνέπεια και αφού οι αναρχικοί αντιτάχτηκαν σε κάθε τι κρατιστικό, έπραξαν το ίδιο και με τη σημασία των συμβόλων και των ειδόλων.

Παρόλο που αυτή είναι μια εξήγηση για το ότι η καταγωγή των αναρχικών συμβόλων παραμένει ασαφής, ωστόσο οι αναρχικοί έχουν χρησιμοποιήσει τους συμβολισμούς στην εξέγερσή τους ενάντια στο Κράτος και στο Κεφάλαιο: όχι μόνο τη μαύρη σημαία, αλλά και το άλφα σε κύκλο. Το άλφα σε κύκλο υπάρχει σε τοίχους σε ολόκληρο τον κόσμο, οι πανκς το έχουν στα πέτσινά τους, συχνά το βλέπουμε αποτυπωμένο στο φρέσκο τσιμέντο. Οι μαύρες σημαίες πρόσφατα ξαναυψώθηκαν στη Ρωσία και συνεχίζουν να κυματίζουν στα περισσότερα μέρη του κόσμου. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα της χρήσης της μαύρης σημαίας από τους αναρχικούς. Ίσως η πιο γνωστή να ήταν οι αντάρτες του Μαχνό στη ρώσικη επανάσταση. Κάτω από τη μαύρη σημαία, κατατρόπωναν πολλούς διαφορετικούς στρατούς και κράτησαν για μεγάλο κομμάτι της Ουκρανίας. Σε πιο κοντινά χρόνια, οι φοιτητές του Παρισιού κρατούσαν μαύρες (και κόκκινες) σημαίες στα γεγονότα του 1968.

### Η μαύρη σημαία στην ιστορία της αναρχίας

Η συσχέτιση της μαύρης σημαίας με τους αναρχικούς ξεκίνησε πολύ παλιότερα. Η πρώτη φορά που υψώθηκε η μαύρη σημαία παραμένει άγνωστη. Η παλιότερη πάντως αναφορά σχετίζεται με τη Λουίζ Μισέλ, γνωστή από τη δράση της στην Παρισινή Κομμούνια του 1871. Σύμφωνα με τον αναρχικό ιστορικό George Woodcock, η Μισέλ ύψωσε τη μαύρη σημαία στις 9 Μάρτη του 1883, σε μια διαδήλωση ανέργων στο Παρίσι. Με τη Λουίζ Μισέλ επικεφαλής, ένα οργανωμένο πλήθος που φώναζε "Ψωμί, δουλειά ή μολύβι!", λεηλάτησε τρία φουρνάρικα προτού διαλυθούν από την αστυνομία (Woodcock, σελ. 284-285). Αυτή είναι η πρώτη αναφορά της μαύρης σημαίας στους αναρχικούς.

Όχι πολύ αργότερα, το μαύρο σύμβολο ταξίδεψε στην Αμερική. Ο Paul Avrich αναφέρει πως στις 27 Νοέμβρη του 1884, η μαύρη σημαία εμφανίστηκε σε αναρχική διαδήλωση στο Σικάγο. Σύμφωνα με τον Avrich, ο August Spies, ένας από τους μετέπειτα "μάρτυρες της 1ης Μάη του Σικάγο", είχε σημειώσει πως αυτή ήταν η πρώτη φορά που η μαύρη σημαία ξεδιπλώθηκε στο αμερικάνικο έδαφος". (Avrich, The Haymarket Tragedy, σελ. 144-145).

Μια πιο θλιβερή ημερομηνία, η 13η Φλεβάρη του 1921, ήταν η τελευ-

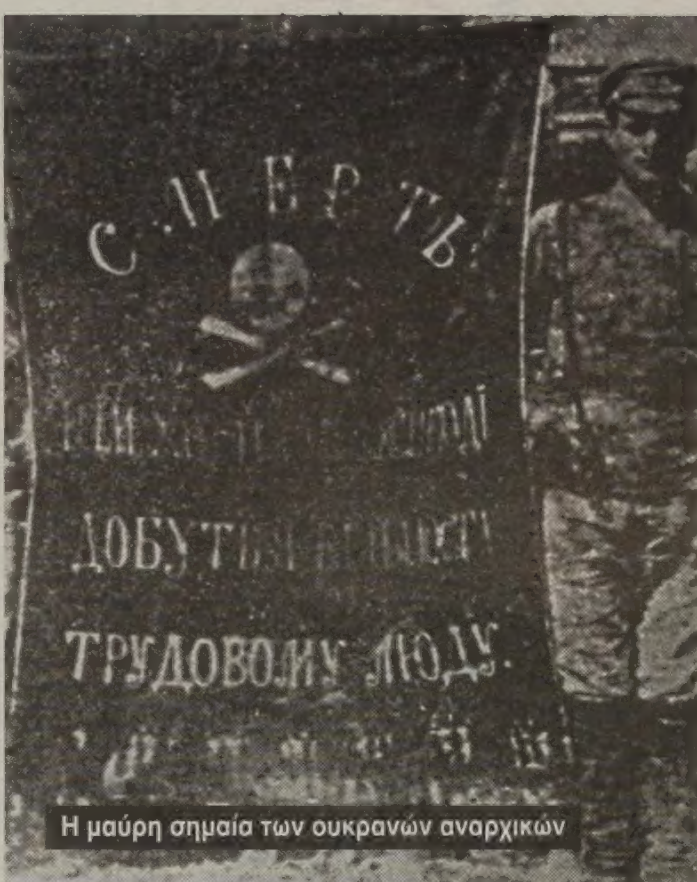
ταία φορά που εμφανίστηκε η μαύρη σημαία στη Ρωσία. Εκείνη την ημέρα πραγματοποιήθηκε στη Μόσχα η κηδεία του Κροπότκιν. Μυριάδες άνθρωποι, παρατεταγμένοι κατά χιλιόμετρα, κρατούσαν μαύρα πανό που έγραφαν "όπου υπάρχει εξουσία δεν υπάρχει ελευθερία" (Avrich, The Anarchists in the Russian Revolution, σελ. 26). Φαίνεται πως οι μαύρες σημαίες πρωτοεμφανίστηκαν στη Ρωσία το 1905, με την συγκρότηση του "κινήματος Chernoe Zhania (Μαύρη Σημαία)". Δυο βδομάδες μετά το θάνατο του Κροπότκιν, ξέσπασε η εξέγερση της Κρονστανδής, μετά την οποία ο αναρχισμός ξεριζώθηκε από τη Ρωσία.

Παρόλο που τα παραπάνω γεγονότα είναι αρκετά γνωστά, δεν συμβαίνει το ίδιο και με την ακριβή ιστορία της καταγωγής της μαύρης σημαίας. Το μόνο βέβαιο είναι πως στις αρχές της δεκαετίας του 1880 ένας μεγάλος αριθμός αναρχικών ομάδων υιοθετούσε ονόματα που περιείχαν τη λέξη μαύρο. Τον Ιούλη του 1881, συναντήθηκε στο Λονδίνο η "Μαύρη Διεθνής". Ήταν μια απόπειρα επανόργανωσης της αναρχικής πτέρυγας της 1ης Διεθνούς που είχε διαλυθεί πρόσφατα. Αντίστοιχα στη Γαλλία υπήρχε η Μαύρη Συμμορία (1882) και το Μαύρο Χέρι (Mano Negra) στην Ανδαλουσία. Αμέσως μετά ακολούθησαν η πορεία της Λουίζ Μισέλ (1883) και η διαδήλωση με τις μαύρες σημαίες στο Σικάγο (1884).

Την υπόθεση πως η μαύρη σημαία υιοθετήθηκε αυτήν την περίοδο (αρχές της δεκαετίας του 1880), είναι το όνομα ενός βραχύβιου γαλλικού εντύπου: "Le Drapeau Noir" (Μαύρη Σημαία). Σύμφωνα με τον Roderick Kedward, αυτή η αναρχική εφημερίδα εκδιδόταν για μικρή χρονική περίοδο μετά τον Οκτώβρη του 1882. Ο Avrich, υποστηρίζοντας αυτή την άποψη, λέει πως το 1884, "η μαύρη σημαία ήταν το νέο αναρχικό σύμβολο" (Avrich, The Haymarket Tragedy, σελ. 144). Την ίδια άποψη έχει και ο Murray Bookchin, που, αναφερόμενος στο ισπανικό αναρχικό κίνημα του 1870, λέει πως "στα επόμενα χρόνια, οι αναρχικοί υιοθέτησαν τη μαύρη σημαία". Μέχρι τότε, οι αναρχικοί χρησιμοποιούσαν την κόκκινη σημαία. Είναι επομένως ένα λογικό συμπέρασμα πως αυτή είναι η περίοδος στην οποία η μαύρη σημαία συνδέθηκε με τον αναρχισμό.

### Γιατί το μαύρο χρώμα;

Φαίνεται πως είναι πιο εύκολο να βρούμε το λόγο για τον οποίο επιλέχτηκε το μαύρο χρώμα παρά το πότε έγινε. Σύμφωνα με την εφημερίδα "Chicago Alarm" που εκδιδόταν στην πόλη την εποχή της ανόδου του αναρχισμού, η μαύρη



Η μαύρη σημαία των ουκρανών αναρχικών

σημαία "είναι το τρομακτικό σύμβολο της πείνας, της αθλιότητας και του θανάτου" (Avrich, στο ίδιο, σελ. 144). Ο Bookchin τονίζει πως η μαύρη σημαία είναι "το σύμβολο της εξαθλίωσης των εργατών και μια έκφραση της οργής και της πίκρας τους". Ο Albert Meltzer υποστηρίζει πως η σύνδεση της εργατικής τάξης με τη μαύρη σημαία "Έκκινά το 1831, όταν στη γαλλική πόλη Reims πραγματοποιήθηκε μια πορεία ανέργων. Συνεχίζει λέγοντας πως η σύνδεση οριστικοποιήθηκε με τη διαδήλωση της Λουίζ Μισέλ, το 1883. Υπάρχουν βέβαια πολλές εκδοχές. Το μαύρο είναι ένα πολύ δυνατό χρώμα, για την ακρίβεια ένα μη-χρώμα. Η δεκαετία του 1880 σημάδεύτηκε από μια έντονη αναρχική δραστηριότητα. Η Μαύρη Διεθνής υιοθέτησε την "προπαγάνδα με τη δράση". Ιστορικά, το μαύρο έχει συνδεθεί με το αίμα, το ξεραμένο αίμα, όπως και η κόκκινη σημαία. Έτσι, εκτός από σύμβολο της εξέγερσης των εργατών, ήταν και ένα σύμβολο του μηδενισμού.

### Αναρχία και πειρατές

Υπάρχει επίσης μια ενδιαφέρουσα συσχέτιση της μαύρης σημαίας με τους πειρατές. Υπάρχει μια ανεπιβεβαιωτή φήμη πως όταν η Λουίζ Μισέλ διοικούσε τη γυναικεία φάλαγγα κατά την Παρισινή Κομμούνια, κρατούσε μια μαύρη σημαία με νεκροκεφαλή και χιαστί κόκκαλα. Οι πειρατές θεωρούνταν εξεγερμένοι, ελεύθερα πνεύματα και συχνά αδιάτακτοι δολοφόνοι. Υπάρχουν διαφορετικά είδη πειρατών και αρκετοί επέλεγαν δημοκρατικά τον κυβερνήτη του πλοίου τους. Σε πολλές περιπτώσεις μάλιστα ο κυβερνήτης ήταν γυναίκα. Ο/η κυβερνήτης ήταν "άμεσα ανακλητός/ή" και η ζωή στα πειρατικά πλοία ήταν σίγουρα πολύ πιο δημοκρατική απ' ό,τι στα πλοία του βρετανικού ή του γαλλικού ναυτικού, ας μην συζητάμε για τα εμπορικά. Για τους πειρατές, η μαύρη σημαία ήταν ένα σύμβολο θανάτου. Η νεκροκεφαλή με τα κόκκαλα, ισοδύ-

ναμη με το "παραδοθείτε ή θα πεθάνετε", είχε σκοπό να τρομοκρατήσει αυτούς που δέχονταν την επίθεση των πειρατών, ώστε να παραδοθούν χωρίς μάχη. Υπήρξαν και άλλοι που υιοθέτησαν τη μαύρη σημαία με παρόμοιο συμβολισμό. Στον αμερικάνικο εμφύλιο, ο Quantrill, ένας αξιωματικός των βόρειων, πήγαινε στη μάχη με τη μαύρη σημαία. Ήταν γνωστός γιατί δεν έδειχνε κανένα έλεος στους αντιπάλους του, και περίμενε το ίδιο κι από αυτούς. Επίσης, ο μεξικάνος στρατηγός Santa Ana χρησιμοποιούσε τη μαύρη σημαία, και είναι γνωστή η περίπτωση του Άλamo. Δίπλα στη μαύρη σημαία, οι σαλπι-

γκτές του έπαιζαν ένα σκοπό που λεγόταν "Deguello", και σήμαινε πως δεν δεχόταν αιχμαλώτους. Αν και οι παραπάνω δεν έχουν καμία σχέση με τον αναρχισμό, το ζήτημα των πειρατών είναι πιο σύνθετο. Τους θεωρούσαν εξεγερμένους. Χωρίς κράτος, χωρίς υποταγή σε κανένα νόμο, εκτός από τις όποιες ρυθμίσεις επινοούσαν οι ίδιοι για το εσωτερικό τους. Οπωσδήποτε, οι πειρατές δεν ήταν αναρχικοί και συχνά συμπεριφέρονταν με βάρβαρο τρόπο. Αυτό που έχει σημασία όμως είναι το πως τους αντιμετώπιζαν. Το σύμβολο τους ήταν η ενσάρκωση της εξέγερσης, του πνεύματος της άρνησης των νόμων. Οι κυρίαρχοι τους μισούσαν. Αυτό πιθανώς ήταν αρκετό ώστε οι πεινασμένοι και οι εξαθλιωμένοι να διαλέξουν τη μαύρη σημαία. Στην πραγματικότητα, κατά τη διάρκεια των πειρατών, κάποιος μπορούσε εύκολα να βρει ένα κομμάτι μαύρο ή κόκκινο πανί και να το χρησιμοποιήσει ως σημαία. Ο σχεδιασμός ενός πολύπλοκου εμβλήματος απαιτούσε χρόνο. Έτσι, μια αυτοσχέδια σημαία που υψωνόταν στη διάρκεια των πειρατών ήταν μια απλή μονόχρωμη σημαία. Δεν υπήρχε χρόνος για να σχεδιαστούν τα πειρατικά κόκκαλα και η νεκροκεφαλή. Σε σχέση με το ζήτημα της μαύρης σημαίας, υπάρχει μια εκτενής αναφορά στο βιβλίο του Howard Ehrlich "Ξαναανακαλύπτοντας την Αναρχία". Παραθέτω το ακόλουθο απόσπασμα:

"Γιατί η σημαία μας είναι μαύρη; Το μαύρο είναι το χρώμα της άρνησης. Η μαύρη σημαία είναι η άρνηση όλων των σημαιών. Είναι μια άρνηση των εθνών που στρέφουν τους ανθρώπους ενάντια στον εαυτό τους και εμποδίζουν την ενότητα της ανθρωπότητας. Το μαύρο είναι η οργή και η αγανάκτηση για όλα τα αποτρόπαια εγκλήματα που έχουν πραγματοποιηθεί ενάντια στην ανθρωπότητα, στο όνομα του ενός ή του άλλου κράτους. Οργή και αγανάκτηση για την προσβολή της ανθρωπίνης αντίληψης από τις

υποκρισίες, τα προσχήματα και τις αδικίες των κυβερνήσεων.

Το μαύρο είναι επίσης χρώμα θρήνου. Η μαύρη σημαία που αρνείται τα έθνη, θρηνεί επίσης τα θύματά τους, τα αναριθμητά εκατομμύρια ψυχές που χάθηκαν σε πολέμους, εσωτερικούς ή εξωτερικούς, για τη δόξα και το μεγαλείο κάποιου ματωβαμμένου κράτους. Θρηνεί γι' αυτούς που τους ληστεύουν την εργασία, για να πληρωθούν η σφαγή και η καταπίεση άλλων ανθρωπίνων υπάρξεων. Θρηνεί όχι μόνο για το σωματικό θάνατο, αλλά και για τη διαστροφή του πνεύματος που πραγματοποιούν τα εξουσιαστικά και ιεραρχικά συστήματα. Θρηνεί για τα εκατομμύρια μυαλά που σβήστηκαν, χάνοντας για πάντα τη δυνατότητα να φωτίσουν τον κόσμο. Είναι το χρώμα του απρηγόρητου θρήνου.

Αλλά το μαύρο είναι και όμορφο. Είναι το χρώμα της αποφασιστικότητας, της θέλησης, της δύναμης. Ένα χρώμα χάρη στο οποίο όλα τα υπόλοιπα τονίζονται και ξεκαθαρίζουν. Μαύρο είναι το μυστήριο που περιβάλλει τη γονιμότητα, την ανάπτυξη της νέας ζωής που πάντοτε απαιτεί το καινούργιο και παράγεται στο σκοτάδι. Ο κρυμμένος στη γη σπόρος, το παράξενο ταξίδι του σπέρματος, η μυστική ανάπτυξη του εμβρύου μέσα στη μήτρα, όλα αυτά που το σκοτάδι καλύπτει και προστατεύει.

Έτσι το μαύρο είναι άρνηση, είναι οργή, είναι αγανάκτηση, είναι θρήνος, είναι ομορφιά, είναι ελπίδα, είναι η γονιμοποίηση και η ανάπτυξη νέων μορφών ανθρωπίνων σχέσεων και ζωής πάνω και μαζί με αυτή τη γή. Η μαύρη σημαία συμβολίζει όλα αυτά. Είμαστε περήφανοι να την κρατάμε; λυπούμαστε γιατί είμαστε υποχρεωμένοι να το κάνουμε, και βαδίζουμε προς μια μέρα όπου ένα τέτοιο σύμβολο δεν θα είναι πια απαραίτητο.

### Υστερόγραφο γ ια το άλφα σε κύκλο

Ακόμα πιο δύσκολος είναι ο εντοπισμός της καταγωγής του άλφα σε κύκλο, ως αναρχικού συμβόλου. Πολλοί πιστεύουν πως ξεκίνησε τη δεκαετία του '70, με το κίνημα του πανκ. Ωστόσο, στις 25 Νοέμβρη του 1956, στο ιδρυτικό της συνέδριο στις Βρυξέλλες, η Αναρχική Εργατική Συμμαχία (Alliance Ouvrier Anarchiste) είχε ήδη υιοθετήσει ως σύμβολο το άλφα σε κύκλο. Και προχωρώντας ακόμα περισσότερο προς το παρελθόν, υπάρχει ένα ντοκουμέντο του BBC για την Ισπανία του '36-'39, όπου διακρίνεται καθαρά ένας αναρχικός πολιτοφύλακας με ένα άλφα σε κύκλο ζωγραφισμένο στο κράνος του...

### Αναφερόμενα έργα

**Paul Avrich**, "The Anarchists in the Russian Revolution", Cornell University Press, 1973.

**Paul Avrich**, "The Haymarket Tragedy", Princeton University Press, 1984

**Murray Bookchin**, "The Spanish Anarchists: The Heroic Years 1868-1936", Harper Colophon Books, 1977

**Roderick Kedward**, "The Anarchists: the men who shocked an era", American Heritage Press, 1971

**Albert Meltzer**, "The Anarcho-Quiz Book", Black Flag, 1976

**George Woodcock**, "Anarchism: A History of Libertarian Ideas and Movements", Penguin Books, 1963



**Η** σημερινή δυτική κοινωνία δεν είναι σε κανένα της άλλο χαρακτηριστικό γνώρισμα τόσο ριζικά διαφορετική από τις παλιότερες κοινωνίες -είτε στη Δύση είτε στην Ανατολή- όσο στην αντίληψή της για το χρόνο. Για τον αρχαίο κινέζο ή έλληνα, για τον άραβα βοσκό ή τον μεξικάνο πεόν ο χρόνος γινόταν αντιληπτός ως μια κυκλική διαδικασία της φύσης, η εναλλαγή της ημέρας με τη νύχτα, το πέρασμα από μια εποχή σε μια άλλη. Οι νομάδες και οι γεωργοί αντιλαμβάνονταν την ημέρα από την ανατολή ως τη δύση του ήλιου και το έτος σύμφωνα με τη σπορά και το θερισμό, το πέσιμο των φύλλων και το πάγωμα των νερών των λιμνών και των ποταμών. Ο γεωργός εργαζόταν σύμφωνα με τα φυσικά στοιχεία, ο τεχνίτης τόσο όσο αισθανόταν αναγκαίο για να τελειοποιήσει το δημιούργημά του. Ο χρόνος γινόταν αντιληπτός σε μια διαδικασία φυσικών αλλαγών και οι άνθρωποι δεν ενδιαφέρονταν για την ακριβή του καταμέτρηση. Γι' αυτό λόγο, πολιτισμοί ιδιαίτερα αναπτυγμένοι σε άλλες απόψεις, διέθεταν εντελώς πρωτόγονα μέσα για την καταμέτρηση του χρόνου. Την κλεψύδρα άμμου ή νερού, το άχρηστο σε μια συννεφιασμένη μέρα ηλιακό ρολόι και καντήλια ή κεριά, από το ρυθμό κατανάλωσης του κεριού ή του λαδιού των οποίων προσδιόριζαν το πέρασμα του χρόνου. Όλα αυτά ήταν προσεγγιστικά και ανακριβή και συχνά καταναυόσαν εντελώς αναξίопιστα εξαιτίας των καιρικών συνθηκών ή της αμέλειας αυτών που είχαν επιφορτισθεί να τα επιτηρούν. Σε κανένα μέρος του αρχαίου ή του μεσαιωνικού κόσμου δεν ήταν περισσότερο από μια ελάχιστη μειοψηφία αυτοί που ενδιαφέρονταν για την καταμέτρηση του χρόνου με μαθηματική ακρίβεια.

Ο σύγχρονος, δυτικός άνθρωπος αντιθέτως, ζει σε ένα κόσμο που λειτουργεί σύμφωνα με τα μηχανικά και μαθηματικά σύμβολα του χρόνου του ρολογιού. Το ρολόι υπαγορεύει τις κινήσεις του και καθορίζει τις ενέργειές του. Το ρολόι μετατρέπει το χρόνο από μια φυσική διαδικασία σε ένα εμπόρευμα που μπορεί να αγοραστεί και να πουληθεί, σαν το σαπούνι ή τις σταφίδες. Και επειδή ο βιομηχανικός καπιταλισμός δεν θα μπορούσε να είχε αναπτυχθεί, ούτε να συνεχίζει να εκμεταλλεύεται τους εργάτες χωρίς κάποια μέσα ακριβούς καταμέτρησης του χρόνου, το ρολόι αποτελεί, πολύ περισσότερο από κάποιον εκμεταλλευτή ως άτομο ή κάποια άλλη μηχανή, ένα καθοριστικό στοιχείο της μηχανικής τυραννίας πάνω στη ζωή των σύγχρονων ανθρώπων. Είναι σημαντικό να ανιχνεύσουμε την ιστορική διαδικασία μέσω της οποίας το ρολόι επηρέασε την κοινωνική ανάπτυξη του σύγχρονου ευρωπαϊκού πολιτισμού. Είναι ένα συχνό φαινόμενο στην ιστορία ένας πολιτισμός ή μία κουλτούρα να αναπτύσσει τα μέσα που αργότερα χρησιμοποιούνται για την καταστροφή τους. Οι αρχαίοι κινέζοι, για παράδειγμα, επιινόησαν τη δύναμη της πυρίτιδας, η οποία αργότερα αναπτύχθηκε από τους στρατιωτικούς ειδικούς της Δύσης και τελικά οδήγησε στην υποταγή του κινέζικου πολιτισμού μέσω των ισχυρών ελληνικών του δυτικού οπλοστάσιου. Παρόμοια, το ανώτερο επίτευγμα της επινοητικότητας των τεχνών στις μεσαιωνικές ευρωπαϊκές πόλεις ήταν η ανακάλυψη του μηχανικού ρολογιού, το ο

## GEORGE WOODCOCK:

# Η τυραννία του ρολογιού



Τί ώρα είναι; Ώρα για οργάνωση. (Αφίσα της ΙWW)

ποίο, με τη ριζική μεταβολή της αντίληψης για το χρόνο που επέφερε, βοήθησε υλικά την ανάπτυξη του καπιταλισμού και την καταστροφή των μεσαιωνικών πόλεων.

Σύμφωνα με μια παράδοση, το ρολόι εμφανίστηκε για πρώτη φορά τον 11ο αιώνα, ως ένας μηχανισμός για να χτυπάν οι καμπάνες των μοναστηριών σε τακτά χρονικά διαστήματα. Τα μοναστήρια, με την πλήρως ρυθμισμένη ζωή τους, είναι η πλησιέστερη προς τα σημερινά εργοστάσια εικόνα του μεσαιώνα. Το πρώτο καθαυτό ρολόι ωστόσο εμφανίστηκε τον 13ο αιώνα και μόλις τον 14ο αιώνα τα ρολόγια έγιναν καθιερωμένα εξαρτήματα των προσόψεων των δημοσίων κτιρίων στις γερμανικές πόλεις.

Αυτά τα πρώτα ρολόγια, που λειτουργούσαν με βαρίδια, δεν ήταν ιδιαίτερα ακριβή. Μόλις τον 16ο αιώνα κατακτήθηκε κάποια ακρίβεια. Για παράδειγμα, στην Αγγλία λέγεται πως το πρώτο ακριβές ρολόι ήταν αυτό του Hampton Court, που κατασκευάστηκε το 1540.

Αλλά ακόμα και η ακρίβεια των ρολογιών του 16ου αιώνα ήταν σχετική, αφού ήταν εφοδιασμένα μονάχα με ωροδείκτες. Η ιδέα της μέτρησης του χρόνου σε λεπτά και δευτερόλεπτα είχε διατυπωθεί από μαθηματικούς ήδη από τον 14ο αιώνα, όμως μόνο μετά την ανακάλυψη του μηχανισμού του εκκρεμούς στα ρολόγια, το 1657, μπορούσε να επιτευχθεί μια τέτοια ακρίβεια, ώστε να επιτρέπεται η προσθήκη του λεπτοδείκτη. Όσο πιο το δευτερολεπτοδείκτη, αυτός εμφανίστηκε τον 18ο αιώνα. Μπορεί να παρατηρήσει κανείς πως αυτοί οι δύο αιώνες ήταν εκείνοι κατά τους οποίους ο καπιταλισμός αναπτύχθηκε σε τέτοια έκταση ώστε να είναι ικανός να εκμεταλλευθεί τη βιομηχανική επανάσταση προκειμένου να εγκαθιδρύσει την κυριαρχία του πάνω στην κοινωνία.

Το ρολόι, όπως παρατήρησε ο Lewis Mumford, αποτελεί το κλειδί της εποχής της μηχανής, τόσο εξαιτίας των συνεπειών του στη βιομηχανία, όσο και για τις επιπτώσεις του στις ζωές των ανθρώπων. Πριν από την επιινόσή του, οι όποιοι μηχανές εξαρτώνταν από κάποια εξωτερική και αναξιόπιστη δύναμη, όπως οι ανθρώπινοι μύες ή αυτοί των ζώων, το νερό ή ο αέρας. Είναι βέβαια αλήθεια πως οι αρχαίοι έλληνες είχαν επινοήσει κάποιους πρωτόγονους αυτόματους μηχανισμούς, αλλά αυτοί χρησιμοποιούνταν, όπως για παράδειγμα η περιστρεφόμενη γάλη στον αμύ σφαίρα του Ήρωα, για να επιτυγχάνονται "υπερφυσικά" εφέ στους ναούς ή για τη

διασκέδαση των ηγεμόνων των μεγάλων πόλεων της ανατολικής λεκάνης της μεσογείου. Το ρολόι ήταν ο πρώτος αυτόματος μηχανισμός που απέκτησε δημόσια σημασία και κοινωνική λειτουργία. Η κατασκευή των ρολογιών έγινε η διαδικασία μέσω της οποίας οι άνθρωποι διδάχτηκαν να κατασκευάζουν μηχανές και απέκτησαν τη

Αυτό το κείμενο του άγγλου θεωρητικού και ιστορικού του αναρχισμού George Woodcock δημοσιεύτηκε πρώτη φορά το Μάρτη του 1944. Χάρη στη διορατικότητα του συγγραφέα, παραμένει ακόμα και σήμερα εξαιρετικά επίκαιρο

τεχνολογική εξειδίκευση που θα οδηγούσε στην δημιουργία των περισσότερων σύνθετων μηχανισμών της βιομηχανικής επανάστασης. Σε κοινωνικό επίπεδο, το ρολόι είχε τις περισσότερες συνέπειες από οποιοδήποτε άλλο μηχανισμό, γιατί αποτέλεσε το μέσο για την κανονικοποίηση και τη ρύθμιση της ζωής που ήταν αναγκαία για ένα εκμεταλλευτικό σύστημα στο οποίο ο χρόνος -μία έννοια τόσο ασύλληπτη που η φύση της δεν έχει διατυπωθεί φιλοσοφικά- μπορεί να καταμετρηθεί μέσα από πιο απτές μορφές χρόνου που παρέχονται από την περιφέρεια του δίσκου του ρολογιού. Η έννοια του χρόνου ως διάρκεια υποτιμήθηκε και οι άνθρωποι άρχισαν να μιλάνε και να σκέφτονται πάντοτε αναφερόμενοι σε χρονικά διαστήματα, όπως θα έκαναν αν μιλούσαν για το μήκος κομματιών υφάσματος. Και ο χρόνος, μετρήσιμος πλέον, μετατράπηκε σε εμπόρευμα που μπορεί να πουλιέται και να αγοράζεται όπως ακριβώς οποιοδήποτε άλλο.

Η νέα κοινωνική κατηγορία, οι καπιταλιστές, έγιναν μανιόδες με τη νέα αντίληψη του χρόνου. Ο χρόνος, που γι' αυτούς συμβόλιζε τη δουλειά των εργατών, αντιμετώπιζονταν ως η κύρια πρώτη ύλη για τις βιομηχανίες. **“Ο χρόνος είναι**

για επαναλαμβανόμενη κανονικότητα που δεν είχε καμμία σχέση με τη ρυθμική ζωή μιας φυσικής ύπαρξης. Έγιναν, όπως έλεγε μια Βικτωριανή φράση, **“τακτικοί σαν ρολόγια”**. Μόνο στην επαρχία, όπου η φυσική ζωή των ζώων και των φυτών συνέχιζε να κυριαρχεί στην καθημερινότητα, ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού κατάφερε να μην υποταγεί στο θάνατο, στο κτύπο της μονοτονίας.

Στην αρχή, αυτή η νέα αντίληψη του χρόνου, αυτή η νέα ρύθμιση της ζωής επιβαλόταν με τη βία από τους ιδιοκτήτες των ρολογιών -τα αφεντικά- στους φτωχούς. Οι δούλοι των εργοστασίων αντιδρούσαν στον εκτός εργοστασίου χρόνο ζώντας με μια χαοτική αντικανονικότητα που χαρακτήριζε τις ποτισμένες στο τζιν εξαθλιωμένες εργατικές συνοικίες του καπιταλισμού των αρχών του 19ου αιώνα. Οι άνθρωποι κατέφευγαν στον κόσμο του μη-μετρήσιμου χρόνου με τον αλκοολισμό ή την πίστη στον Μεσοδισμό. Σταδιακά, όμως, η ιδέα της κανονικότητας διαδόθηκε και ανάμεσα στους εργάτες. Η θρησκεία και η ηθική του 19ου αιώνα έπειξαν το ρόλο τους, καυτηριάζοντας το **“χάσιμο του χρόνου”**. Η έναρξη της μαζικής παραγωγής ρολογιών μετά το 1850 εξάπλωσε τη νέα αντίληψη του χρόνου σε αυτούς που προηγουμένως αντιδρούσαν ενοστικτωδώς στις σφυρήχτρες των εργοστασίων. Στην εκκλησία και το σχολείο, στο γραφείο και το εργοστάσιο, η ακρίβεια διδάσκονταν ως η πιο σημαντική από τις αρετές.

Μέσα από αυτή τη δουλική εξάρτηση από το μηχανικό χρόνο που εξαπλώθηκε ύπουλα σε κάθε τάξη κατά τον 19ο αιώνα, αναπτύχθηκε η αντιανθρώπινη ρύθμιση της εργασιακής ζωής που χαρακτηρίζει και σήμερα την κοινωνία. Όποιος δεν προσαρμόζεται, αντιμετωπίζει την κοινωνική απόρριψη και την οικονομική καταστροφή. Αν αρνηθεί

στο εργοστάσιο, ο εργάτης θα χάσει τη δουλειά του, ή ακόμα, στις σημερινές συνθήκες (σ.τ.μ. αναφέρεται στο 1944, όταν ίσχυαν οι πολεμικές ρυθμίσεις στους εργασιακούς χώρους), μπορεί και να γελάξει στη φυλακή. Βαστικά γαύματα, το καθιερωμένο πρωινό και απογευματινό στρίμωγμα σε τρένα και λεωφορεία, η πίεση του να πρέπει να δουλεύεις σύμφωνα με χρονοδιαγράμματα, όλα αυτά συντελούν σε διαταραχές του νευρικού και του πεπτικού συστήματος, καταστρέφουν την υγεία και ελαττώνουν τη ζωή.

Η επιβολή της κανονικότητας δεν επιτυγχάνει, όπως ισχυρίζεται, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα. Στην πραγματικότητα, η ποιότητα των προϊόντων είναι συνήθως πολύ κατώτερη, γιατί οι εργοδότες αντιμετωπίζοντας το χρόνο ως εμπόρευμα για το οποίο πρέπει να πληρώσουν, πιέζουν τους εργαζόμενους να δουλεύουν σε ταχύτερους ρυθμούς, αδιαφορώντας για την ποιότητα. Το κριτήριο είναι πλέον η ποσότητα, κάθε χαρά αφαιρείται από την παραγωγική διαδικασία και ο εργάτης έχει συνέχεια το βλέμμα του καρφωμένο στο ρολόι, κοιτάζοντας μόνο πότε θα σχολάσει για να καταφύγει στη λειψή και μονότονη ανάπαυση της βιομηχανικής κοινωνίας, στην οποία **«σκοτώνει την ώρα του»** κατεβάζοντας όση περισσότερη από την προγραμματισμένη και μηχανοποιημένη διασκέδαση του κινηματογράφου, του ραδιοφώνου και των εφημερίδων του επιτρέπουν η τσέπη και η κούραση του. Μόνο εάν είναι διατεθειμένος να αποδεχτεί τους κινδύνους που συνεπάγεται το να ζει σύμφωνα με τις πεποιθήσεις σου ή με μικραπάτες μπορεί να αποφύγει να ζει σαν σκλάβος του ρολογιού.

Το πρόβλημα του ρολογιού είναι, σε γενικές γραμμές, παρόμοιο με αυτό της μηχανής. Ο μετρήσιμος χρόνος είναι πολύτιμος ως μέσο συντονισμού δραστηριοτήτων σε μια υψηλά ανεπτυγμένη κοινωνία, όπως ακριβώς οι μηχανές είναι πολύτιμες για να μειωθούν στο ελάχιστο οι βαρείες εργασίες. Και τα δύο μπορούν να συνεισφέρουν σε μια ικανοποιητική ρύθμιση της κοινωνίας και θα έπρεπε να χρησιμοποιούνται στο μέτρο που βοηθούν τους ανθρώπους να συνεργάζονται αποτελεσματικά, ελατώνοντας τη μονοτονία και τα προβλήματα. Κανένα από τα δύο όμως δεν επιτρέπει να κυριαρχεί πάνω στις ζωές των ανθρώπων, όπως συμβαίνει σήμερα.

η κίνηση του λεπτοδείκτη καθορίζεται το ρυθμό της ζωής, οι άνθρωποι μετατρέπονται σε υπηρέτες μιας αντίληψης του χρόνου που οι ίδιοι δημιούργησαν και ζουν, όπως φραγκοσταΐν, με το φόβο του ίδιου τους του δημιουργήματος. Είναι μια ελεύθερη και υγιή κοινωνία, πα τέτοια παράλογη κυριαρχία πάνω στις ζωές των ανθρώπων θα ήταν πέρα από κάθε συζήτηση. Η κυριαρχία κατασκευασμάτων του ανθρώπων πάνω στους ανθρώπους είναι πιο απαράλογη και από την κυριαρχία ανθρώπων πάνω σε ανθρώπους. Ο μετρήσιμς χρόνος πρέπει να γίνει ανεξάρτητος ως ένα έσο ανάφορας και συντονισμού. Οι άνθρωποι πρέπει να επιστρέψουν σε μια ισορροπημένη αντίληψη της ζωής, που δεν θα κυριαρχείται πλέον από τη λατρεία του ολογίου. Η πλήρης ελευθερία απαιτεί την απελευθέρωση τόσο από την εξουσία όσο και από τις αναγκαστικές της αφαιρέσεις.